

Μηνιαία μαθητική εφημερίδα
των μαθητών των Ε' και ΣΤ' τάξεων
του Δημοτικού Σχολείου Ριζού
Τηλέφωνο Σχολείου 2381071209
dim-rizou.pel.sch.gr
e-mail: mail@dim-rizou.pel.sch.gr

Έτος 15^ο
Μάρτιος 2011
Αριθμός Φύλλου 122
Ευρώ 1

Μαθητικός Λόγος

2008: ΕΠΑΙΝΟΣ από το Ίδρυμα Νιότση, για την 11ετή συνεχή έκδοση και την ποικιλία της ύλης μας

ΠΑΡΕΛΑΣΗ ΑΡΜΑΤΩΝ ΣΤΟ ΡΙΖΟ

Την Κυριακή 6 Μαρτίου 2011 για πρώτη φορά έγινε καρναβαλιστική παρέλαση στο χωριό μας. Στην παρέλαση συμμετείχαν γύρω στα 10 άρματα. Η παρέλαση άρχισε με το άρμα της βασίλισσας του καρναβαλιού. Ακολούθησε το άρμα με τους πειρατές και τις χίτισσες, που ήταν τα παιδιά του δημοτικού σχολείου, τα φρούτα στα οποία συμμετείχαν οι εργάτες του εργοστασίου της Μακεδονικής, οι Las divinas που τις αποτελούσαν οι μαθητές του γυμνασίου, οι τσιγγάνοι, το άρμα με τους Ράδιο αρβύλα που κουβαλούσαν το βρακί του Πάγκαλου. Επίσης παρέλασε το άρμα του καρνάβαλου. Στο τέλος έγινε το κάψιμο του καρνάβαλου από την υπουργό κ. Θεοδώρα Τσάγκρη. Είχε πολύ κόσμο από το χωριό, τα γύρω χωριά και άλλες περιοχές.

Θεοδοσίου Κυριάκος, Φαντίδου Ειρήνη, Φαντίδου Χριστίνα
(ΣΤ' Τάξη)

ΔΙΑΒΑΣΤΕ ΣΗΜΕΡΑ

ΣΕΛ. 2: Δραστηριότητες του Νηπιαγωγείου ΣΕΛ. 3: Γράμμα σε κάποιον αγαπημένο πρόσωπο (Α' τάξη) ΣΕΛ. 4: «Περιγράψω τον εαυτό μου» (Β' τάξη) ΣΕΛ. 5 – 9: Ζώα σπονδυλωτά και ασπόνδυλα – Ο λύκος – Το χαπαόδι (Δ' τάξη) ΣΕΛ. 9: Επιτραπέζια παιχνίδια (Ε' τάξη) ΣΕΛ. 10: Πες μου που είσαι να σου πω τι τρώς (ΣΤ' τάξη) ΣΕΛ. 12: Η καταγωγή των ονομάτων (Δ', Ε' και ΣΤ' τάξη) – Μάσκες (Ολοήμερο) ΣΕΛ. 13: Το αποκριάτικο πάρτι του Σχολείου μας – Η γιορτή της 25^{ης} Μαρτίου ΣΕΛ. 14: Παρέλαση 25^{ης} Μαρτίου ΣΕΛ. 15 – 16: Βυζαντινό Αυτοκράτορες ΣΕΛ. 17: Διγενής Ακρίτας – Ο χριστιανικός ναός ΣΕΛ. 18: Εθνική Βιβλιοθήκη – Ο Πύργος της Πίζας ΣΕΛ. 19: ΝΑΣΑ ΣΕΛ. 20: WWF ΣΕΛ. 21: Απειλούμενα είδη ΣΕΛ. 22: Γιατί το λέμε; ΣΕΛ. 23 – 24: Διασκεδάστε μαθαίνοντας

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ
ΝΗΠΙΑΓΩΓΕΙΟ

Τα παιδιά και η δασκάλα του Νηπιαγωγείου τσικνίζουν ... με λιχουδιές και αναψυκτικά.

Η κυρα – Σαρακοστή, όπως της σχεδίασε μαθήτριά του Νηπιαγωγείου Νικολέτα Κυμπίρη.

Τα παιδιά του νηπιαγωγείου καλωσορίζουν την Άνοιξη... με το έθιμο της «Χελιδόνας». Κατασκευάσαμε καπέλα με χελιδόνια και λουλούδια, τα φορέσαμε και περιηγηθήκαμε στις γειτονιές του σχολείου. Μαζέψαμε λουλούδια και τραγουδήσαμε το τραγούδι «Ήρθε, ήρθε η χελιδόνα...»

Α΄ ΤΑΞΗ

Τα παιδιά της Α΄ τάξης, στο μάθημα της Γλώσσας, έγραψαν γράμμα σε κάποιο αγαπημένο πρόσωπο που είναι μακριά.

Αγαπημένη μου θεία,

Τι κάνεις; Τώρα που έμαθα να γράφω θα σου στέλνω συνέχεια. Πηγαίνω κάθε μέρα σχολείο και διαβάζω συνέχεια. Μου έλειψες πολύ θα σε περιμένω με μεγάλη ανυπομονησία.

Με πολλή αγάπη ο ανηψιός σου Μάρκος

* * *

Ελλάδα 10/3/11

Αγαπημένα μου ξαδέρφια,

τι κάνετε; Πως τα περνάτε στην Κύπρο; Πότε θα έρθετε για διακοπές στην Ελλάδα; Έχω να σας πω πολλά για το σχολείο μου, τους συμμαθητές μου και πολλά ακόμα.

Εύχομαι να περνάτε καλά.

Με αγάπη

Ανατολή

* * *

10 Μαρτίου

Αγαπημένε μου θείε Αλέκο,

τι κάνεις; Πότε θα έρθεις στο χωριό μου; Εμείς είμαστε όλοι καλά.

Σε αγαπάω πολύ, σε περιμένω σύντομα

Με αγάπη

Ειρηνάιος

* * *

Σουηδία 10 Μαρτίου

Αγαπημένη μου θεία Βάσω,

Χάρηκα πολύ που πήρε η οικογένειά μου το γράμμα σου είναι καλά εκεί στη σουηδία θέλω να μου γράψις τα πάντα για αυτή τη χώρα πόσο ωραία είναι άμα έχει όμορφα ζώα άμα είναι όμορφα εκεί και άμα είναι φιλική η άνθρωπη εκεί. Σου στέλνω πολλά φυλάκια με αγάπη Νίκος

* * *

Ριζό Πέμπτη 10 Μαρτίου

Αγαπημένη μου Μάρθα,

Τι κάνεις; Πότε θα έρθεις στο χωριό; Εγώ περνώ καλά στο σχολείο. Έκανα πολλούς φίλους. Χθες πήγαμε με το σχολείο εκδρομή. Είδαμε θέατρο. Πέρασαμε πολύ καλά. Φιλιά πολλά.

Με πολλή αγάπη

Ο αδερφός σου Χρήστος

* * *

Ριζό, Παρασκευή 11 Μαρτίου

Αγαπημένη μου Ελένη,

Τι κάνεις; Εύχομαι να είσαι καλά. Το σχολείο πώς πάει; Εγώ τα πάω μια χαρά πέφτει πολύ διάβασμα, θέλει μεγάλη προσοχή τώρα στην πρώτη τάξη λέει η μαμά. Χάρηκα που μπόρεσα και σου έγραψα αυτά τα λίγα λόγια θα τα ξαναπούμε σύντομα πολλά φιλιά.

Με πολλή αγάπη

η ξαδέρφη σου Δέσποινα!

* * *

Ριζό 10 Μαρτίου

Αγαπημένε μου θείε,

Τι κάνεις. Πότε θα γυρίσεις στην Ελλάδα. Έχω να σου πω για το σχολείο. Έκανα καινούριους φίλους. Έχω πολλά ζωάκια.

Με αγάπη

Κωνσταντίνος Φαντίδης

* * *

Ελλάδα 10 Μαρτίου

Αγαπημένη μου ξαδέρφη,

τι κάνεις; Πότε θα γυρίσεις στην Ελλάδα; Θέλω να σου πω για ένα παιχνίδι καινούριο που πήρα και για την συμμετοχή μου σε χορευτικό σύλλογο με αγάπη. Βασιλική

* * *

Ελλάδα 10 Μαρτίου

Αγαπημένε μου θείε τι κάνεις;

Πότε θα γυρίσεις στην Ελλάδα; Έχω να σου πω πάρα πολλά για τις κότες για την γάτα που έρχεται σχολείο και για την φίλη μου την κατερίνα.

Με αγάπη Θεοδώρα

* * *

Ριζό 10 Μαρτίου

Αγαπημένε μου θείε,

τι κάνεις; Πότε θα έρθεις από το νησί; Έχω να σου πω τα νέα μου από το σχολείο. Τα μαθήματα που κάνουμε και τα παιχνίδια που παίζουμε στα διαλείμματα με τους φίλους μου.

Με αγάπη

Γιώργος

* * *

Ριζό 10 Μαρτίου

Αγαπημένε μου παππού,
σου στέλνω αυτό το γράμμα για να δω τι
κάνεις. Αν είσαι καλά. Εγώ διαβάζω τα
μαθήματά μου. Έμαθα να διαβάζω και να
γράφω. Θέλω να έρθω να σε δώ.

Με αγάπη
Βασίλης

* * *

Αγαπημένη μου νονά,
τι κάνεις; Εγώ είμαι καλά πάω στο σχολείο.
Εδώ κάνει πολύ κρύο. όταν ερθεις στην Ελλάδα
να μου φέρεις ένα δώρο

Πολύκαρπος Σιδηροπουλος

(Στα γράμματα διατηρήθηκε η ορθογραφία
και η στίξη των πρωτότυπων γραμμάτων)

Β' ΤΑΞΗ

Στην ενότητα «Ποπό! Κόσμος που περνά»
του μαθήματος της Γλώσσας οι μαθητές – τριες
της Β' τάξης έμαθαν πώς περιγράφουν ένα
πρόσωπο. Επιστράτευσαν λοιπόν τη φαντασία
τους και περιέγραψαν τον εαυτό τους με το δικό
τους μοναδικό τρόπο. Απολαύστε τους!!!

«Περιγράφω τον εαυτό μου»

Με λένε Αντώνη. Είμαι οχτώ χρονών.
Πηγαίνω δευτέρα δημοτικού.

Τα μαλλιά μου είναι ξανθά. Τα μάτια μου
έχουν χρώμα καστανό. Η μύτη μου είναι μικρή
και τα αυτιά μου είναι μικρά. Είμαι ψηλός και
αδύνατος.

Είμαι καλός μαθητής. Μου αρέσουν τα
μαθηματικά και η γλώσσα, δε μου αρέσει η
μελέτη.

Νευριάζω πολύ εύκολα.

Μου αρέσει να παίζω στον υπολογιστή και
στο PC.

Όταν μεγαλώσω θα γίνω ποδοσφαιριστής.
Μου αρέσει ο εαυτός μου.

Άκης Ανδρεάδης

* * *

Με λένε Ηλία και πηγαίνω
δευτέρα δημοτικού. Είμαι οχτώ
χρονών. Τα μαλλιά μου είναι
κοντά και ξανθά. Έχω καστανά
μάτια και μικρά αυτιάκια. Είμαι
μέτριος σε ύψος και αδύνατος.
Μου αρέσει πολύ το σχολείο,
αγαπημένο μου μάθημα είναι
τα μαθηματικά. Είμαι ζωηρός αλλά και καλό
παιδί. Μου αρέσει να παίζω ποδόσφαιρο. Και να
κάνω βόλτες με τους φίλους μου. Όταν
μεγαλώσω θέλω να γίνω ποδοσφαιριστής και να
με βλέπουν στην τηλεόραση. Μου αρέσει πολύ ο
εαυτός μου!

Ηλίας Καφτιράνι

* * *

Με λένε Μαρία και είμαι οχτώ χρονών.
Πηγαίνω δευτέρα δημοτικού.

Τα μαλλιά μου είναι καστανά και σγουρά.
Τα μάτια μου έχουν χρώμα καστανό. Η μύτη
μου είναι λεπτή. Τα αυτιά μου είναι λίγο μικρά.
Είμαι ψηλή και λίγο αδύνατη.

Είμαι καλή μαθήτρια και κάνω λίγα λάθη.
Μου αρέσει να γράφω στο τετράδιο των
μαθηματικών μου.

Νευριάζω πολύ μόνο
στο σπίτι.

Μου αρέσει να
πηγαίνω βόλτες σε ένα
δέντρο που είναι μεγάλο
και έχει πολύ χώρο.

Όταν μεγαλώσω θα γίνω
ζωγράφος. Ο εαυτός μου μου αρέσει πολύ.

Μαρία Ορφανίδου

* * *

Με λένε Γιώργο. Είμαι οχτώ χρονών είμαι
στη δευτέρα δημοτικού.

Τα μαλλιά μου είναι ξανθά και κοντά. Τα
μάτια μου είναι καστανά. Η μύτη μου είναι
μικρή. Έχω δύο μικρά αυτιά.

Είμαι μέτριος στο ύψος και αδύνατος.

Είμαι καλός στη γλώσσα. Το αγαπημένο
μου μάθημα είναι η μελέτη περιβάλλοντος. Δεν
μου αρέσουν τα μαθηματικά. Είμαι καλό παιδί,
προσέχω την αδερφή μου όταν λείπουν η μαμά
και ο μπαμπάς.

Μου αρέσουν τα σπορ, να παίζω στον
υπολογιστή και στο πλεϊστέσιον.

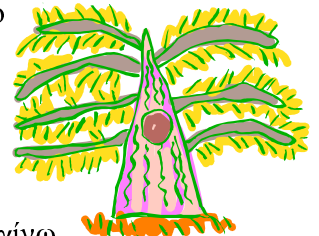
Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω αστυνόμος.

Μου αρέσει ο εαυτός μου και θέλω να μείνω
έτσι.

Γιώργος Παπουτσή

* * *

Με λένε Έφη και είμαι οχτώ χρονών.
Πηγαίνω δευτέρα δημοτικού. Έχω
μαύρα μακριά μαλλιά και μαύρα μάτια.
αδύνατη και όχι πολύ ψηλή. Δεν μου
αρέσουν τα μαθήματα, μου αρέσει να
παίζω, να βάφομαι και να πηγαίνω
βόλτες.

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω τραγουδίστρια.

Ο εαυτός μου, μου αρέσει πολύ.

Έφη Σιδηροπούλου

* * *

Με λένε Ιωάννα και είμαι οχτώ χρονών.

Πηγαίνω στην δευτέρα δημοτικού.

Τα μαλλιά μου είναι καστανά, μακριά και ίσια. Τα μάτια μου είναι καστανά σκούρα.

Η μύτη μου είναι μικρή. Τα αυτιά μου είναι μικρά και λίγο πεταχτά. Είμαι ψηλή και λεπτή.

Είμαι καλή μαθήτρια. Μου αρέσει το μάθημα της Γλώσσας, Μαθηματικά, Μελέτη και να ψάχνω λέξεις από το λεξικό μου. Είμαι καλή, ευγενική, δεν νευριάζω, δεν χτυπάω τους άλλους.

Μου αρέσει να παίζω κούκλες, υπολογιστές, να διαβάζω, να βλέπω τηλεόραση, να παίζω με την αδερφή μου να κάνω ποδήλατο.

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω κομμώτρια.

Μου αρέσει ο εαυτός μου, δεν θέλω να αλλάξω.

Ιωάννα Συσούρκα

* * *

Με λένε Αλεξάνδρα. Είμαι οχτώ χρονών και πηγαίνω δευτέρα δημοτικού. Τα μαλλιά μου είναι μαύρα και μακριά. Δεν είμαι πολύ ψηλή. Είμαι αδύνατη.

Μου αρέσουν πολύ τα Μαθηματικά και η Μελέτη.

Μου αρέσει να παίζω με τις φίλες μου και να βλέπω τηλεόραση.

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω δασκάλα.

Μου αρέσει ο εαυτός μου!

Αλεξάνδρα Ταφάνι

* * *

Με λένε Χρήστο. Είμαι οχτώ χρονών. Πηγαίνω δευτέρα δημοτικού. Τα μαλλιά μου είναι κοντά και έχουν χρώμα καστανό. Έχω καστανά μάτια.

Είμαι αδύνατος. Δεν μου αρέσουν τα μαθήματα. Μου αρέσει να κάθομαι σπίτι και να παίζω.

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω αστυνόμος. Δεν θέλω ναλλάξω τον εαυτό μου.

Χρήστος Τοσουνίδης

* * *

Με λένε Αντώνη. Και είμαι οχτώ χρονών. Πηγαίνω Δευτέρα τάξη του δημοτικού. Τα μαλλιά μου είναι σγουρά και μαύρα. Τα μάτια μου είναι καστανά. Η μύτη μου είναι μικρή. Το στόμα μου είναι μικρό με δυο μικρά χείλια. Είμαι καλός Μαθητής. Μου αρέσουν τα Μαθηματικά και η Μελέτη. Δεν μ' αρέσει το επαναληπτικό επειδή είναι δύσκολο. Είμαι άγριος, φωνάζω, νεβριάζω. Μου αρέσει να βοηθάω τον μπαμπά μου όταν κάνει κάτι. Μου αρέσει να κάνω ποδήλατο και να παίζω με τα παιδιά αστυνόμους και κλέφτες με τα ποδήλατα. Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω πιλότος, οδηγός.

Μου αρέσει ο εαυτός μου πάρα πολύ.

Αντώνης Φαντίδης

* * *

Με λένε Στέλλα. Είμαι οχτώ χρονών και πηγαίνω δευτέρα δημοτικού.

Τα μαλλιά μου είναι ξανθά και μακριά. Η μύτη μου είναι μικρή.

Είμαι μέτρια στο ύψος.

Είμαι καλό κορίτσι αλλά νευριάζω εύκολα και θυμώνω.

Μου αρέσει να παίζω με τις φίλες μου, να βλέπω παιδικά στην τηλεόραση και να κάνω βόλτες με τον μπαμπά μου.

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω τραγουδίστρια.

Μου αρέσει πολύ ο εαυτός μου!

Στέλλα Χοτζόλι

(Στα κείμενα διατηρήθηκε η ορθογραφία, η στίξη και η σύνταξη των πρωτότυπων κειμένων)

Δ' ΤΑΞΗ

ΖΩΑ ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ ΚΑΙ ΣΠΟΝΔΥΛΩΤΑ

Στα πλαίσια του μαθήματος της Μελέτης Περιβάλλοντος και με αφορμή την ενότητα «Η φύση», οι μαθητές βρήκαν πληροφορίες για τα σπονδυλωτά και τα ασπόνδυλα ζώα. Στο προηγούμενο φύλλο είχαν παρουσιάσει γενικές πληροφορίες για το λύκο και το χταπόδι. Στο σημερινό φύλλο σας παρουσιάζουν μυθολογικά και λαογραφικά στοιχεία, παιχνίδια, παροιμίες,

ποιήματα και τραγούδια, ακόμα και συνταγές για να μαγειρέψετε το χταπόδι.

Ο ΛΥΚΟΣ

Ο Λύκος στη μυθολογία

Έντονη είναι η παρουσία του λύκου στη μυθολογία, αλλά και σε θρύλους, παραδόσεις,

παροιμίες και παραμύθια πολλών λαών και φυσικά και του ελληνικού.

Από σας μύθους του Αισώπου, όπου μπαίνει σε ένα σωρό απίθανες περιπέτειες, ως τα παιδικά παιχνίδια και τα λαϊκά παραμύθια διαφόρων περιοχών σας χώρας σας, τον βρίσκουμε παντού.

Άλλοτε πρωταγωνιστή, άλλοτε επιθετικό και άγριο κυνηγό που προκαλεί το φόβο και την καταστροφή, κι

άλλοτε κουτό, αφελή και γκαφατζή κουμπάρο σας παμπόνηρης αλεπούς να προκαλεί το γέλιο και τη συμπάθεια.

Η Κοκκινোসκουφίτσα, τα εφτά κατσικάκια και τα τρία γουρουνάκια δε θα είχαν γίνει διάσημα χωρίς το λύκο, αλλά το πιθανότερο είναι ούτε εκείνος χωρίς αυτά.

Στην ελληνικά μυθολογία συναντάμε το λύκο, μαζί με άλλα ζώα, στη συνοδεία σας θεάς Αρτεμης.

Ο θεός Απόλλωνας προσφωνείται συχνά ως Λύκειος, σας χαρακτηρισμός που έχει σχέση με την ιδιότητά του ως θεού του φωτός. Με αυτόν συνδέονται και οι λέξεις λυκόφως και λυκαυγές, που σημαίνουν σούρουπο και χαραυγή αντίστοιχα.

Στο νότιο άκρο σας Ακρόπολης, εξάλλου, υπάρχουν τα ερείπια του Λυκείου, σας κτηρίου που χρησιμοποιούνταν ως χώρος λατρείας του θεού Απόλλωνα. Στον ίδιο χώρο δίδαξε και ο Αριστοτέλης. Το κεφάλαιο που αφιερώνει σας λύκους, στο περίφημο έργο του «Περί Ζώων Ιστορίαι», περιλαμβάνει μεταξύ άλλων και το μύθο σας γέννησης του Απόλλωνα στη Δήλο.

Σύμφωνα με αυτόν, η Λητώ, μητέρα του Απόλλωνα, ταξίδεψε από τη γη των Υπερβορείων ως τη Δήλο, συνοδευόμενη από μια αγέλη λύκων και μεταμορφωμένη και η ίδια σε λύκο.

Είναι πολύ γνωστός, σας, ο μύθος σας ίδρυσης σας Ρώμης.

Αν δεν υπήρχε η λύκαινα που θήλασε τα δύο εγκαταλειμμένα σας όχθες του ποταμού Τίβερη βρέφη, το Ρώμο και το Ρωμύλο, ποιος ξέρει αν θα έμενε ποτέ στην ιστορία η Ρωμαϊκή Αυτοκρατορία.

* * *

Ο Λύκος στη λαογραφία

Σύμφωνα με σας διάφορες παραδόσεις του ελληνικού λαού ο λύκος δεν πλάστηκε από τον Θεό αλλά από τον διάβολο με όλα τα χαρακτηριστικά του ζώου εκτός σας ζωής, και αυτό στη προσπάθειά του να ανταγωνιστεί τον Θεό στη δημιουργία. Ο Θεός σας προκειμένου να τιμωρήσει τον διάβολο ενέπνευσε ζωή στο λύκο με την εντολή να κατασπαράξει τον πλάστη του. Έτσι ο λύκος ζωντάνεψε αλλά δεν πρόλαβε τον διάβολο καταφέροντας σας να φάει το ένα πόδι του. Απ' αυτό το γεγονός ο διάβολος παραμένει έκτοτε κουτσός και αποκαλείται «μονοπόδαρος» ή «λυκοφαγομένος».

Πολλοί λαοί σας πιστεύουν ότι κάτω από μαγικές τελετές ή επικλήσεις μπορούν οι άνθρωποι να αποκτήσουν ικανότητες λύκου, ή και να μεταμορφωθούν σε λύκους. Έτσι με τη πίστη αυτή θεωρείται ότι σε κάθε αγέλη λύκων υπάρχουν και μεταμορφωμένοι άνθρωποι που, αν ακούσουν το όνομά τους, ξαναγίνονται άνθρωποι. Γεγονός που γίνεται άμεσα αντιληπτό με την κατ' εναντίον σας άσκηση ποινικής δίωξης.

Ευθυμία Σεμερτσίδου

* * *

Παροιμίες για το λύκο

- Ο λύκος έχει το όνομα και η αλεπού τη χάρη.
- Εδώ βλέπεις το λύκο, κι εσύ ψάχνεις σας' αχνάρια.
- Ο λύκος από τα μετρημένα τρώει.
- Ο λύκος στην αναμπουμπούλα χαίρεται.

- Ο λύκος κι αν εγέρασε κι άσπρισε το μαλλί του, ούτε τη γνώμη άλλαξε ούτε την κεφαλή του.
- Έβαλαν το λύκο να φυλάξει τα πρόβατα.
- Εδώ βλέπεις το λύκο, κι εσύ ψάχνεις σας'αχνάρια.
- Έρμα μαντριά γιομάτα λύκους.
- Θρέψε λύκο το χειμώνα, να σε φάει το καλοκαίρι.
- Πεινάει σαν λύκος.
- Το λύκο τον κουρεύαν κι σας ρωτούσε για τα πρόβατα.
- Και ο λύκος χορτάτος και τα πρόβατα σωστά, γίνεται;
- Έπεσε στο στόμα του λύκου.
- Γιατί έχει ο λύκος χοντρό σβέρκο; Γιατί κάνει τη δουλειά μοναχός του.

Παπαθεοδώρου Απόστολος

* * *

Ανέκδοτο

Ο λαγός, ο λύκος και η αφορμή.

Ο λαγός είχε πολύ άχτι τον λύκο, εξαιτίας όλων των ιστοριών που ο λύκος τρώει τον λαγό, και έψαχνε αφορμή για να τον δείρει. Οπότε την Κυριακή στο συμβούλιο των ζώων λέει ο λαγός στον λύκο:

- Λύκε, γιατί δεν φοράς καπέλο;
- Ε, δεν είχα, ρε λαγέ, λέει ο λύκος.

Αυτό ήταν, βρίσκει την αφορμή ο λαγός, σπάει τον λύκο στο ξύλο...

Την επόμενη Κυριακή λέει ο λαγός:

- Λύκε, γιατί δεν φοράς καπέλο;
- Ε, δεν πρόλαβα να αγοράσω, ρε λαγέ, λέει ο λύκος.

Ξαναβρίσκει την αφορμή ο λαγός, σπάει τον λύκο στο ξύλο... Μετά ο λαγός σκέφτεται ότι μάλλον αυτήν την βδομάδα θα έχει πάρει ο λύκος καπέλο, και δεν θα πιάνει η δικαιολογία. Πάει λοιπόν και ρωτά την κουκουβάγια, το σοφό πουλί του δάσους, τι να πει στον λύκο, για να βρει δικαιολογία να τον δείρει.

- Α, λέει η κουκουβάγια, είναι πολύ απλό. Θα τον στείλεις να σου πάρει τσιγάρα. Αν σου φέρει μαλακό, θα του πεις: «Γιατί δεν έφερες σκληρό;» Και το αντίθετο... Έτσι θα μπορέσεις να τον πλακώσεις στο ξύλο πάλι.

Έρχεται η Κυριακή, στο συμβούλιο των ζώων λέει ο λαγός:

- Λύκε, έλα δω.
- Ε, χίλια συγγνώμη, λαγέ, λέει ο λύκος, αλλά πάλι δεν κατάφερα να πάρω καπέλο.

- Καλά, λέει ο λαγός. Δεν πειράζει. Θα πας να μου πάρεις τσιγάρα;
- Φέρε λεφτά.

Του δίνει τα λεφτά ο λαγός, κάνει τρία βήματα ο λύκος, γυρίζει και ρωτάει:

- Μαλακό ή σκληρό;

Και ο λαγός απαντάει:

- Γιατί δεν φοράς καπέλο;

Απόστολος Παπαθεοδώρου

* * *

Ποίημα

Αρνάκι και Λύκος

(Του Αχιλλέα Παράσχου)

Μια φορά κι έναν καιρό
σε ποτάμι δροσερό
έν' αρνάκι το καημένο
είχε πάει ξενοιασμένο.
Σας τύχη του κακή,
σας λύκος φτάνει εκεί!...
«Σ' έπιασα! Του είπε ευθύς,
κλέφτη, θα τιμωρηθείς!
Έρθες εις τον ποταμό μου
και μου πίνεις το νερό μου».
Και σας' αρνάκι το καημένο
απεκρίθη τρομαγμένο.
«Μα σας μάνας μου το γάλα,
ούτε μια δεν ήπια στάλα!»
«Σας ψευτιές να σας αφήσεις
μήπως και μετανοήσεις.
Και αν το 'πιες, το ποθούσες».
«Όχι, είπε το αρνάκι,
έβλεπα το λιβαδάκι».
«Σας πέρσι ένα βράδυ,
μ' έβριζες μες στο κοπάδι».
«Πέρσι, είπε το καημένο,
μα δεν ήμουν γεννημένο».
«Καλά λέγεις, εγώ σφάλλω·
το αδερφάκι σου το άλλο...»
«Αδερφάκι σου ομώνω
πως δεν έχω, είμαι μόνο».
«Σ' όλα δίνεις αποκρίσεις.
Τρέχα να δικηγορήσεις...»
Και το στόμα του ανοίγει
και το δύστυχο το πνίγει.

Μανώλης Σιδηρόπουλος

* * *

Παιχνίδια

Ο λύκος και το αρνί

Τα παιδιά σχηματίζουν κύκλο πιασμένα απ' τα χέρια. Ένα παιδί κάνει τον λύκο, που στέκει απ' έξω, και άλλο το αρνί. Ο λύκος κοιτάζει αγριωπά το αρνί και λέει: «Αν μπω μέσα;». «Αν

βγω έξω;» λέει τ' αρνί. Μπαίνει λοιπόν ο λύκος μέσα στον κύκλο και το αρνί βγαίνει και ο λύκος το κυνηγάει. Ο λύκος επιτρέπεται να πιάσει το αρνί μόνον, όταν είναι έξω από τον κύκλο. Μέσα στον κύκλο δεν επιτρέπεται. Σε παραλλαγή του ίδιου παιχνιδιού ο λύκος και τ' αρνί βρίσκονται μέσα στον κύκλο, αλλά του λύκου του δένουν τα μάτια και κυνηγάει το αρνί στα τυφλά. Πότε – πότε ένα παιδί του κύκλου τραβάει το αυτί του αρνιού και τότε εκείνο κάνει: «Μπεε!» και ο λύκος κατατοπίζεται πού βρίσκεται και προσπαθεί να το πιάσει.

* * *

Λύκε, λύκε, είσαι εδώ;
Περπατώ, περπατώ μες το δάσος
Όταν ο λύκος δεν είναι εδώ..
Περπατώ, περπατώ μες το δάσος
Όταν ο λύκος δεν είναι εδώ..
-Λύκε, λύκε είσαι εδώ;
-Βάζω το πουκάμισο μου.
Περπατώ, περπατώ μες το δάσος

* * *

ΤΟ ΧΤΑΠΟΔΙ

-Ροζέ ημίξηρος

Παροιμίες και φράσεις
Κόλλησε σα χταπόδι.
Θα σε χτυπήσω σα χταπόδι.
Ευθυμία Σεμερτσίδου

* * *

Τραγούδι για το χταπόδι
Μπάλα παίζουν τα χταπόδια
και με τα 8 τους πόδια
και μαζεύονται τα ψάρια
γίνονται μαλλιά κουβάρια
γκολ φωνάζει η σαρδέλα
τον κολιό τον κάνει πέρα
τούμπες κάνει η καραβίδα
που της έστριψε μια βίδα
σαματάς και φασαρία
ξάφνου βλέπουν καρχαρία
και όπου φύγει φύγει φύγει
ο αγώνας έτσι λήγει!

Μανώλης Σιδηρόπουλος

* * *

ΣΥΝΤΑΓΕΣ

Χταπόδι κρασάτο

Υλικά

- 1 μέτριο χταπόδι
- 1 φλιτζάνι ελαιόλαδο
- 1 1/2 φλιτζάνια τσ. κόκκινο κρασί
- πιπέρι
- 1 μικρό κρεμμύδι ψιλοτριμμένο
- 1-2 φύλλα δάφνη
- Για ποτό προτείνουμε:
-Λευκός ημίξηρος

Εκτέλεση

1. Πλένετε το χταπόδι καλά, αφαιρείτε το στόμα και τα μάτια και το κόβετε μικρά κομμάτια. Το βάζετε σε μια κατσαρόλα χωρίς νερό, (το χταπόδι κατεβάζει από μόνο του νερό). Σιγοβράζετε με κλειστό το καπάκι της κατσαρόλας για 25 λεπτά. Το νερό που θα κατεβάσει το χταπόδι το πετάτε.
2. Προσθέτετε το ελαιόλαδο, το κρασί, το πιπέρι, το κρεμμύδι ψιλοκομμένο και τη δάφνη. Σκεπάζετε και τα αφήνετε να ψηθούν όλα μαζί. Θα χρειαστεί περίπου 40-45 ακόμα λεπτά ανάλογα αν το χταπόδι είναι φρέσκο ή κατεψυγμένο. Αν χρειαστεί προσθέστε λίγο ακόμα κρασί, όχι όμως νερό.

Χταπόδι ξιδάτο**Υλικά**

- 2 κιλά χταπόδι
- 1 1/4 κούπα ξίδι
- 3 φρέσκα κρεμμυδάκια
- 1 καρότο
- Μαϊντανό ψιλοκομμένο
- Αλάτι
- Πιπέρι
- 1/4 της κούπας λάδι
- Για ποτό προτείνουμε:
  - Τσίπουρο ή ούζο
  - Λευκός ξηρός

Εκτέλεση

1. Πλένουμε καλά το χταπόδι και το βάζουμε σε μία κατσαρόλα με νερό και 1 κούπα ξίδι και το βράζουμε σε χαμηλή φωτιά για 1 1/2 της ώρας.
2. Στραγγίζουμε το χταπόδι, το ξεπλένουμε, το καθαρίζουμε από τις μεμβράνες και το κόβουμε σε κομματάκια.
3. Βάζουμε το χταπόδι στην κατσαρόλα με καθαρό νερό και ρίχνουμε το αλάτι, το πιπέρι και το χταπόδι και το σιγοβράζουμε για άλλη 1 ώρα περίπου.
4. Καθαρίζουμε και κόβουμε σε λεπτές φέτες το καρότο και τα κρεμμυδάκια.
5. Σε μία σουπιέρα ρίχνουμε το λάδι, 1/4 της κούπας ξύδι, αλάτι πιπέρι και τα ανακατεύουμε καλά με ένα πιρούνι. Ρίχνουμε το καρότο και τα κρεμμυδάκια στην σουπιέρα και στην συνέχεια τα κομμάτια του χταποδιού όσο είναι ζεστά αφού τα στραγγίσουμε.
6. Τα αφήνουμε στην σουπιέρα για αρκετές ώρες και τα σερβίρουμε γαρνιρισμένα με λίγο ψιλοκομμένο μαϊντανό

Χταπόδι λευκό στιφάδο με πορτοκάλι**Υλικά**

- 1 φλιτζάνι παρθένο ελαιόλαδο
- 1 κιλό χταπόδι
- 1 κιλό μικρά κρεμμυδάκια κοκκάρι
- 1 1/2 φλιτζάνι κόκκινο κρασί
- 1 κομματάκι κανέλα σε ξύλο
- 2 γαρίφαλα
- 1/2 κουταλάκι του γλυκού κύμινο
- 2 κομματάκια φλούδα πορτοκαλιού
- 1/2 κουταλάκι του γλυκού ζάχαρη
- Αλάτι
- πιπέρι

Εκτέλεση

Καθαρίζετε, πλένετε και κόβετε σε μικρά κομμάτια το χταπόδι. Καθαρίζετε και τα κρεμμυδάκια, τα βάζετε σε ένα μπολ με άφθονο νερό και τα φυλάτε στην άκρη.

Ρίχνετε το ελαιόλαδο σε μια φαρδιά κατσαρόλα και το ζεσταίνετε. Βάζετε το χταπόδι, τσιγαρίζετε ελαφριά πέντε, έξι λεπτά μέχρι να ροδίσει και να αρχίσει να βγάζει τα υγρά του. Σβήνετε με το κρασί, προσθέτετε και ένα φλιτζάνι νερό, σκεπάζετε με το καπάκι και ψήνετε 30 λεπτά.

Δοκιμάζετε με ένα πιρούνι αν το χταπόδι έχει μαλακώσει αρκετά. Αν ναι, ρίχνετε τα μπαχαρικά και την πορτοκαλόφλουδα, ανακατεύετε και προσθέτετε στραγγισμένα τα κρεμμυδάκια. Πασπαλίζετε με λίγη ζάχαρη, λίγο αλάτι, λίγο πιπέρι, σκεπάζετε και ψήνετε 30 λεπτά, χωρίς να ανακατεύετε το φαγητό. Σερβίρετε το στιφάδο ζεστό ή σε θερμοκρασία δωματίου.

Ευθυμία Σεμερτσίδου

Ε' ΤΑΞΗ ΕΠΙΤΡΑΠΕΖΙΑ ΠΑΙΧΝΙΔΙΑ

Την Πέμπτη 17 Μαρτίου στα πλαίσια του μαθήματος της Γλώσσας η Ε΄ και η ΣΤ΄ τάξη παίξαμε επιτραπέζια παιχνίδια. Τραβήξαμε κλήρο και χωριστήκαμε σε ζευγάρια. Μετά διαγωνιστήκαμε μεταξύ μας και από το κάθε ζευγάρι έβγαине ο νικητής ή η νικήτρια. Πέρασαμε πολύ ωραία εκείνη τη μέρα και θα

Οι μαθητές της Ε΄ Τάξης

μείνει σε όλους μας αξέχαστη. Παίξαμε δύο ώρες χωρίς τσακωμούς και προβλήματα και ξεχάσαμε την καθημερινότητα του σχολείου.

Στον τελικό νικητές αναδείχτηκαν ο Στέλιος Σεμερτσίδης, ο Μόντι Τσουλλγάι και ο Αβραάμ Τοπούζης, τους οποίους χειροκρότησαν όλα τα παιδιά.

ΣΤ΄ ΤΑΞΗ

ΠΕΣ ΜΟΥ ΠΟΥ ΕΙΣΑΙ ΝΑ ΣΟΥ ΠΩ ΤΙ ΤΡΩΣ

Στα πλαίσια του μαθήματος της Γλώσσας και συγκεκριμένα των ενοτήτων «Διατροφή» και «Η ζωή σε άλλους τόπους» οι μαθητές της ΣΤ΄ τάξης συγκέντρωσαν πληροφορίες για διάφορες χώρες του κόσμου και για την κουζίνα τους.

ΜΕΞΙΚΟ

Το Μεξικό βρίσκεται στο νότιο τμήμα της Βόρειας Αμερικής. Έχει έκταση 1.972.549 τετρ. χλμ. Έχει πληθυσμό 111.211.789 (εκτίμηση για το 2009). Επίσημη γλώσσα είναι η ισπανική.

Το μεγαλύτερο τμήμα του πληθυσμού έχει ασπαστεί το χριστιανικό ρωμαιοκαθολικό δόγμα.

Το πολίτευμα της χώρας είναι Ομοσπονδιακή Προεδρική Δημοκρατία

Το κλίμα στα παράλια είναι υποτροπικό με πολύ θερμά και υγρά καλοκαίρια ενώ στο εσωτερικό είναι ηπειρωτικό. Στις χαμηλές ζώνες, νότια του τροπικού, επικρατεί τροπικό κλίμα με ετήσιες βροχοπτώσεις που κυμαίνονται από 1.000 έως πάνω από 2.500 χιλ. το έτος και μέση ετήσια θερμοκρασία άνω των 22 °C. Επίσης, εύκρατο κλίμα παρατηρείται στο οροπέδιο του Ανάχουακ και σε άλλες επίπεδες περιοχές με μέτριο υψόμετρο και με μέση θερμοκρασία από 15 ως 22 °C, με ετήσιες βροχοπτώσεις 700 χιλ.

Η χώρα γενικά αποτελείται από απέραντες πεδιάδες, ψηλά οροπέδια, οροσειρές και υψίπεδα. Το έδαφος χωρίζεται σε δύο σχεδόν ίσα μέρη από τον Τροπικό του Καρκίνου. Τα δύο τρίτα της επιφάνειας του Μεξικού είναι ορεινά και καταλαμβάνονται από οροπέδια και βουνά. Στο Βόρειο τμήμα βρίσκονται οι μεγαλύτεροι ορεινοί όγκοι και επικρατούν διάφορα είδη κάκτων, καθώς και άλλα είδη που έχουν προσαρμοστεί στις συνθήκες της ξηρασίας και των λίγων βροχών. Αντίθετα, η βλάστηση στα παράλια, καθώς και στο νότιο τμήμα του οροπεδίου, είναι τελείως διαφορετική. Στα χαμηλότερα επικρατεί κυρίως η σαβάνα, στα ψηλότερα επικρατούν τα αειθαλή και τα

φυλλοβόλα, στα νότια και στα νοτιοανατολικά τα τροπικά δάση, στην πλευρά του Ατλαντικού τα υγρά αειθαλή δάση και στην πλευρά του Ειρηνικού δάση από φυλλοβόλα δέντρα. Οι περισσότερες οροσειρές ακολουθούν κατεύθυνση από βορειοδυτικά προς νοτιοανατολικά, με εξαίρεση την Κορδιλιέρα Νεοβολκάνικα. Η σημαντικότερη πάντως είναι η Δυτική Σιέρα Μάδρε στα δυτικά, που ακολουθεί πορεία παράλληλη με την ακτογραμμή του Ειρηνικού Ωκεανού και αποτελεί τμήμα των Βραχωδών Ορέων. Οι κορυφές της ξεπερνούν τα 3.000 μ. ιδιαίτερα στις περιοχές Ταραχουμάρα και Τεπεχουάνες. Η λιγότερο απόκρημνη Ανατολική Σιέρα Μάδρε φτάνει σε μέσο ύψος τα 2.000-2.500 μ.. Η Νότια Σιέρα Μάδρε είναι επέκταση της Σιέρα ντε Μπάχα Καλιφόρνια.

Το βασικότερο και αντιπροσωπευτικότερο γεωργικό προϊόν του είναι το καλαμπόκι που πατρίδα του, όπως ξέρουμε, έχει το Μεξικό, όπου το καλλιεργούσαν οι Αζτέκοι χιλιάδες χρόνια πριν. Σήμερα υπάρχουν στο Μεξικό 4.000 ποικιλίες του. Άλλα βασικά προϊόντα είναι το σιτάρι, το ρύζι, το κριθάρι, το ζαχαροκάλαμο, οι πατάτες, τα εσπεριδοειδή, ο καφές, το κακάο.

Χαρακτηριστικό φαγητό στο Μεξικό είναι οι γεμιστές γλυκές πιπεριές.

ΓΕΜΙΣΤΕΣ ΓΛΥΚΕΣ ΠΙΠΕΡΙΕΣ

6 άτομα

Προετοιμασία: 75 λεπτά

Ψήσιμο: 40 λεπτά

Υλικά

12 μεγάλες πιπεριές πομπλάνος (πράσινες μακρουλές πιπεριές γλυκές) ή εναλλακτικά 12 πράσινες πιπεριές Φλωρίνης

- 1 κρεμμύδι
- 5 σκελίδες σκόρδο
- 500 γραμμ. χοιρινό κιμά
- 1 κιλό ντομάτες
- 1 μοσχοκάρφι
- 1 ξυλαράκι κανέλα
- 2 ροδάκινα ή 4 κομμάτια κομπόστα ροδάκινο, στραγγισμένα
- 2 αχλάδια ή 4 κομμάτια κομπόστα, στραγγισμένα
- 1 πράσινη μπανάνα (για τηγάνισμα)
- 70 γραμμ. σταφίδες ξερές
- 125 γραμμ. αμύγδαλα καθαρισμένα και κοπανισμένα
- 3 κουτ. σούπας λάδι
- 250 ml ζωμό πουλερικών
- 200 γραμμ. νωπό τυρί ή ρικότα
- 10 ml γάλα

250 ml ανθόγαλα

150 γραμμ. καρυδόψιχα (περίπου 50 καρύδια)

2 ρόδια

3 κλωναράκια μαϊντανό

½ κουτ. γλυκού ζάχαρη

Αλάτι

Παρασκευή

Ετοιμάστε τις πιπεριές: καθαρίστε τις απευθείας στο γκαζάκι ή βάλτε τις στο γκριλ του φούρνου γυρίζοντάς τις τακτικά, μέχρι που να μαυρίσει η φλούδα τους. Βάλτε τις σε πλαστική σακούλα για 10 λεπτά. Ξεφλουδίστε τις, χαράξτε τις κατά μήκος και αφαιρέστε με προσοχή τα σποράκια, φροντίζοντας να μην τρυπήσετε τη σάρκα. Ετοιμάστε τη γέμιση. Ξεφλουδίστε και ψιλοκόψτε το κρεμμύδι. Καθαρίστε και λιώστε το σκόρδο με τη φαρδιά πλευρά ενός μαχαιριού. Ζεματίστε τις ντομάτες, κρυώστε τις, ξεφλουδίστε τις, ξεσποριάστε τις και κόψτε τις σε κύβους. Ξεφλουδίστε και κόψτε τις σε κύβους. Ξεφλουδίστε και κόψτε σε κύβους τα ροδάκινα, τα αχλάδια και την μπανάνα. Κοπανήστε το μοσχοκάρφι στο γουδί. Ζεστάνετε λίγο λάδι σε ένα τηγάνι και σοτάρετε το κρεμμύδι και το σκόρδο για λίγα λεπτά. Όταν αρχίσουν να ροδίζουν, προσθέστε τον κιμά και τις ντομάτες. Συνεχίστε το ψήσιμο για περίπου 10 λεπτά. Προσθέστε το γαρίφαλο, την κανέλα, τους κύβους του ροδάκινου, του αχλαδιού και της πράσινης μπανάνας για τηγάνισμα, τις σταφίδες και τα αμύγδαλα. Περιχύστε τα με το ζωμό πουλερικών. Συνεχίστε το ψήσιμο, ώσπου η γέμιση να απορροφήσει όλα της τα υγρά. Αφαιρέστε την κανέλα και αφήστε τη γέμιση να κρυώσει.

Ετοιμάστε τη σάλτσα: ζεματίστε τα καρύδια, κρυώστε τα και ξεφλουδίστε τα. Χτυπήστε στο μίξερ το νωπό τυρί, το γάλα, το ανθόγαλα και τα καρύδια. Προσθέστε μια πρέζα αλάτι και ζάχαρη και ανακατέψτε, ώσπου η σάλτσα να γίνει λεία και πηχτή.

Γέμισμα: γεμίστε τις πιπεριές και περιχύστε τις με την κρέμα καρυδιών. Γαρνίρετε με σπόρους ροδιού και λίγα φύλλα μαϊντανό. Απολαύστε τις πιπεριές σε θερμοκρασία δωματίου.

Συμβουλή: Μπορείτε να μαγειρέψετε τις πιπεριές και τη γέμιση από την προηγούμενη. Αντιθέτως, η σαλάτα καρυδιών πρέπει να ετοιμαστεί την τελευταία, γιατί, αν μείνει, θα μαυρίσει.

Δ΄, Ε΄ ΚΑΙ ΣΤ΄ ΤΑΞΕΙΣ Η ΚΑΤΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΟΝΟΜΑΤΩΝ

Κάθε επίθετο έχει τη δική του ιστορία. Κάποιοι από τους μαθητές της Δ΄, της Ε΄ και της ΣΤ΄ τάξης αναζήτησαν την ιστορία των δικών τους επιθέτων και σας την παρουσιάζουν.

Ο προπάππος του παππού μας ήταν παπάς και τον έλεγαν Θεόδωρο. Έτσι ονομάστηκε Παπαθεοδώρου.

Παπαθεοδώρου Απόστολος και Κατερίνα (Δ΄ και ΣΤ΄ τάξη)
* * *

Ο προπάππος μας ήταν σιδεράς στην Τουρκία και έτσι πήρε το επίθετο Σιδηρόπουλος.

Σιδηρόπουλος Μανώλης, Σιδηροπούλου Ελισάβετ (Δ΄ Τάξη)
* * *

Ο προ-προ-προπάππος μου ήταν φαναράς (φενέρ = φανάρι στα ποντιακά). Έτσι ονομάστηκε Φενερίδης.

Φενερίδης Δημήτρης (Δ΄ Τάξη)
* * *

Ο προ-προπάππος μας ήταν παπάς στην Τουρκία και μετά από πολύ καιρό ονομάστηκε Παπαδόπουλος.

Παπαδόπουλος Γιώργος – Ραφαήλ, Βαγγέλης, Λευτέρης (Δ΄ Τάξη)
* * *

Ο προ-προπάππος μας είχε στη Μικρά Ασία υφαντουργείο, γι' αυτό ονομάστηκε Υφαντίδης. Με τον καιρό έφυγε το «Υ» και έτσι έγινε Φαντίδης.

Ιωακείμ Φαντίδης, Νεφέλη – Μαρία Φαντίδου (Δ΄ Τάξη)
* * *

Όταν ζούσε ο προπάππος μου, και παλιότερα οι πρόγονοί μου, ασχολούνταν με τα

σαμάρια που στα ποντιακά λέγονται «σεμέρ». Από τότε όλους τους προγόνους μου τους φώναζαν Σεμερτσίση –ου. Έτσι έμεινε και προήλθε το επίθετό μου. Ο μπαμπάς μου, Αδάμ Σεμερτσίδης, ονόμασε γι' αυτό το λόγο την επιχείρησή του Autosemer. Βέβαια δε φτιάχνει σαμάρια, έχει εξελιχθεί και διορθώνει αυτοκίνητα.

Σεμερτσίδου Ευθυμία (Δ΄ Τάξη)
* * *

Το επίθετο Φαντίδης το έφεραν οι πρόγονοί μου από το Καρς του Πόντου. Τα χρόνια εκείνα το επίθετο δήλωνε κάτι γι' αυτόν του το έφερνε. Δηλαδή ο Παπαδόπουλος είχε συγγενή παπά, το Σιδέρης ή Σιδηρόπουλος ότι ήταν σιδεράδες. Έτσι το επίθετο Φαντίδης δήλωνε ότι η οικογένεια αυτή ύφαινε στον αργαλειό. Παλιά οι ποππούδες μου λέγονταν Υφαντίδης. Είχαν πολλά πρόβατα και μάζευαν πολύ μαλλί. Το επεξεργάζονταν και το ύφαιναν.

Φαντίδης Χαράλαμπος (Ε΄ Τάξη)
* * *

Ο παππούς μου Κυριάκος μου είπε πως είχαμε έναν παππού στην οικογένειά μας που ονομαζόταν Θεοδόσης. Έτσι από τον παππού Θεοδόση πήραμε, η οικογένειά μου κι εγώ, το επίθετό μας.

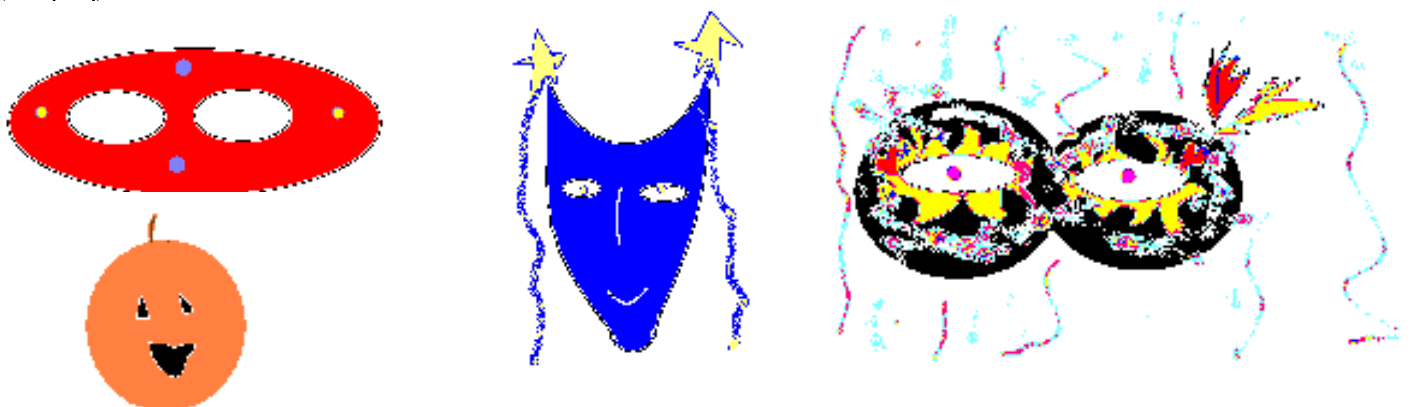
Θεοδοσίου Κυριάκος (ΣΤ΄ Τάξη)
* * *

Τον προπάππο μου τον έλεγαν Γιάννη και καταγόταν από το Ακ ντα Ματέ. Εκεί είχε ένα μικρό μαγαζί με διάφορα είδη τσαγιών και βοτάνων. Έτσι πήρε το επίθετο Τσαγιαννίδης.

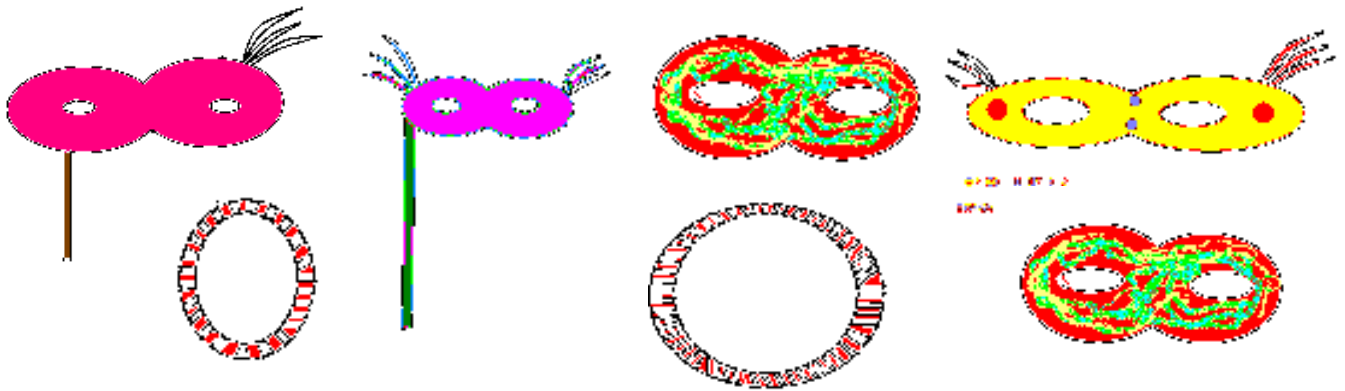
Τσαγιαννίδης Σαμουήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΟΛΟΗΜΕΡΟ

Στο μάθημα των Νέων Τεχνολογιών Στην Εκπαίδευση (Πληροφορική) οι μαθητές του ολοήμερου τμήματος, ασχολήθηκαν με την κατασκευή αποκριάτικης μάσκας και της παραδοσιακής «μαρτίγγας» (Μάρτη).

ΤΟ ΑΠΟΚΡΙΑΤΙΚΟ ΠΑΡΤΙ ΤΟΥ ΣΧΟΛΕΙΟΥ ΜΑΣ

Την Παρασκευή 4 Μαρτίου διοργανώσαμε ένα πάρτι μασκέ σε μία αίθουσα του σχολείου μας.

Όλα τα παιδιά ήρθαμε στο σχολείο ντυμένα με αποκριάτικες στολές. Στην αρχή χορεύαμε ασταμάτητα. Μετά από λίγη ώρα ακολούθησε ο διαγωνισμός χορού και αμφίεσης. Κάθε τάξη ανέβαινε στην πίστα και χόρευε το τραγούδι που είχε επιλέξει.

Από το νηπιαγωγείο βγήκε νικήτρια η Ευτυχία Σγουρέλη.

Από την Πρώτη τάξη βγήκε νικήτρια η Ανατολή Θεοδοσίου.

Από την Δευτέρα τάξη βγήκε νικητής Ηλίας Καφτιράνης.

Από την Τρίτη τάξη βγήκε νικήτρια η Δήμητρα Ανθοπούλου.

Από την Τετάρτη τάξη βγήκε νικητής ο Γιάννης Παπουτσής.

Από την Πέμπτη τάξη, η οποία παρουσίασε ένα υπέροχο χορευτικό, βγήκε νικητής ο Γιώργος Φαντίδης.

Από την Έκτη τάξη βγήκε νικήτρια η Ειρήνη Φαντίδου.

Οι νικητές ανταμείφθηκαν με ένα βιβλίο, δώρο του σχολείου.

Μετά το διαγωνισμό τα παιδιά έμπαιναν το ένα πίσω από το άλλο κατά τάξη, για να σερβιριστούν τα σουβλάκια, τα μπιφτέκια και τα παϊδάκια, που έψηναν τα μέλη του Δ. Σ. του Συλλόγου Γονέων και Κηδεμόνων, και τα αναψυκτικά τους.

Έτσι το πάρτι μας έφτασε στο τέλος του.

ΓΙΟΡΤΗ ΤΗΣ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ

Την Πέμπτη 24 Μαρτίου έγινε στο Σχολείο μας η γιορτή για την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου. Τη γιορτή οργάνωσαν οι μαθητές της Ε' και ΣΤ' τάξης. Τα παιδιά διάβασαν ποιήματα, έπαιξαν το θεατρικό «Το σκετς» του Θοδωρή Παπαϊωάννου

και τα παιδιά της Γ', Δ' και Ε' τραγούδησαν τραγούδια αφιερωμένα στη μέρα αυτή.

Τη γιορτή παρακολούθησαν όλοι οι μαθητές του Σχολείου μας και αρκετοί γονείς, που ήρθαν να χειροκροτήσουν την προσπάθεια των παιδιών.

ΠΑΡΕΛΑΣΗ 25^{ΗΣ} ΜΑΡΤΙΟΥ

Την Παρασκευή 25 Μαρτίου, μετά τη δοξολογία, έγινε και πάλι η παρέλαση στον κεντρικό δρόμο του χωριού όπως γινόταν τα παλιότερα χρόνια. Την παρέλαση παρακολούθησαν οι τοπικές αρχές, η αντιδήμαρχος κ. Παπαδοπούλου και πολύς

κόσμος. Μετά την παρέλαση στο χωριό, αντιπροσωπεία που αποτελούνταν από το σημαιοφόρο και τους παραστάτες εκπροσώπησαν το Σχολείο μας στην παρέλαση της Σκύδρας.

BYZANTINOI ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΕΣ

Στη φετινή ιστορία οι μαθητές της Ε΄ τάξης ασχολούνται με τα Βυζαντινά χρόνια. Μ' αυτή την αφορμή σας παρουσιάζουν κάποιους από τους βυζαντινούς αυτοκράτορες καθώς και το Διγενή Ακρίτα, τον πιο φημισμένο από τους ακρίτες των συνόρων της Βυζαντινής αυτοκρατορίας.

Ο ΙΟΥΣΤΙΝΙΑΝΟΣ

Ο Ιουστινιανός γεννήθηκε στο μακεδονικό Ταυρίσιο, παρέλαβε την εξουσία στην αυτοκρατορία από το θείο του Ιουστίνο το 527, έμελλε δε να είναι ο τελευταίος αυτοκράτορας

που είχε υπό τον έλεγχό του όλη τη Μεσόγειο.

Στο εσωτερικό ασχολήθηκε ο Ιουστινιανός με τη δημιουργία μιας συγκροτημένης διοίκησης και κωδικοποίησε το ρωμαϊκό δίκαιο. Στα πλαίσια του βίαιου εκχριστιανισμού έκλεισε το 529 με

έδικτο τη φιλοσοφική σχολή του Πλάτωνα στην Αθήνα που λειτούργησε περί τα 1000 χρόνια.

Το 532 εκδηλώθηκε στην Κων/πολη μια λαϊκή επανάσταση που έμεινε στην Ιστορία ως «στάση του Νίκα» και της οποίας αφορμή ήταν η αύξηση των φόρων για τη χρηματοδότηση των πολεμικών επιχειρήσεων. Ο Ιουστινιανός ήταν έτοιμος να εγκαταλείψει την εξουσία, αλλά λέγεται ότι τον έπεισε να παραμείνει η Θεοδώρα.

Το 532 εκδηλώθηκε στην Κων/πολη μια λαϊκή επανάσταση που έμεινε στην Ιστορία ως «στάση του Νίκα» και της οποίας αφορμή ήταν η αύξηση των φόρων για τη χρηματοδότηση των πολεμικών επιχειρήσεων. Ο Ιουστινιανός ήταν έτοιμος να εγκαταλείψει την εξουσία, αλλά λέγεται ότι τον έπεισε να παραμείνει η Θεοδώρα. Τελικά η επανάσταση κατεπνίγη με σφαγή των εξεγερμένων από το στρατηγό Βελισάριο και εκτεταμένες καταστροφές στην πόλη.

Το έτος 562 δίνει ο Ιουστινιανός με έδικτο διορία τριών μηνών να εγκαταλείψουν άπαντες τις «παραδοσιακές» λατρείες. Μετά την παρέλευση του τριμήνου έγιναν μαζικές συλλήψεις, διαπομπεύσεις, βασανιστήρια,

φυλακίσεις και εκτελέσεις εθνικών στην Αθήνα, την Αντιόχεια, την Παλμύρα και την Κων/πολη. Στην πλατεία του Κυνηγίου της Πόλης κάηκαν σε τεράστιες πυρές χιλιάδες βιβλία και πολλά έργα τέχνης, όπως περιγράφει στη «Χρονογραφία» του ο Ι. Μαλάλας.

Στο εξωτερικό, στόχος τού Ιουστινιανού ήταν να επαναφέρει τη ρωμαϊκή αυτοκρατορία στα παλαιά σύνορά της. Για το σκοπό αυτό έρχισε πολέμους με αρχιστράτηγο το Βελισάριο στη βόρεια Αφρική εναντίον των Βανδάλων (533-4) και στη Σικελία και στη νότια Ιταλία εναντίον των Οστρογότθων.

Μακροπρόσθεσμα, το όραμα της βυζαντινής Ιταλίας είχε βαρύτατο τίμημα, γιατί οι συνεχείς πόλεμοι στη Δύση απογύμνωσαν τα βόρεια σύνορα του κράτους και οι Σλάβοι έγιναν απειλητικοί. Αλλά και στα ανατολικά σύνορα υπήρξε αδράνεια, οπότε ήδη το 540 εισέβαλε οι Πέρσες σε περιοχές που ενδιέφεραν το Βυζάντιο.

Παράλληλα με τις πολεμικές δραστηριότητες, ο Ιουστινιανός έδειξε ενδιαφέρον για την τέχνη στον εκκλησιαστικό τομέα. Στην εποχή του πραγματοποιήθηκε η ανακατασκευή πολλών εκκλησιών στην Πόλη που είχαν καταστραφεί κατά την κατάπνιξη της στάσης του Νίκα. Σπουδαιότερη από αυτές τις εκκλησίες ήταν η Αγία Σοφία. Ο Ιουστινιανός πέθανε στην Κων/πολη σε ηλικία 83 ετών και θεωρήθηκε ένας από τους σημαντικότερους αυτοκράτορες του ανατολικού ρωμαϊκού κράτους. Ήδη στα βυζαντινά χρόνια ονομάστηκε «Μέγας».

* * *

ΛΕΩΝ Γ'

Ο Λέων ο Γ' ο Ίσαυρος ήταν Αυτοκράτορας του Βυζαντίου από το 717 ως το 741.

Ο Λέων γεννήθηκε στη Γερμανικία της Συρίας που βρίσκεται στη Συρία. Ήταν στρατιωτικός καριέρας. Ήταν στρατηγός του

Θέματος των Ανατολικών με το όνομα Κόνων και απέκρουσε τους Άραβες στη δεύτερη πολιορκία της Κωνσταντινούπολης (717-718).

Ήταν ο πρώτος εικονομάχος αυτοκράτορας. Ίδρυσε τη Συριακή Δυναστεία, γνωστή και ως Ισαυρική Δυναστεία, που βασίλευσε για 80 χρόνια. Τον διαδέχτηκε ο γιος του, Κωνσταντίνος Ε'. Οι λόγοι που άρχισε την εικονομαχία ήταν:

- Οι αγρότες που ήταν στη Μ. Ασία ήταν επηρεασμένοι από τις ανεικονικές αντιλήψεις του Μουσουλμανισμού. Οι Ίσαυροι ευνοούσαν αυτούς τους πληθυσμούς, γιατί οι αγρότες τους πλήρωναν φόρους.

- Η επιθυμία του να μειώσει την επιρροή των μοναχών.

- Οι υπερβολές και οι δεισιδαιμονίες γύρω από τη λατρεία των εικόνων.

- Η αντίληψη ότι οι επιτυχίες των εχθρών του Βυζαντίου οφείλονται στη δίκαιη οργή του Θεού για το τι γίνεται στο χώρο λατρείας.

Το 730 δημοσίευσε το αυτοκρατορικό διάταγμα κατά της λατρείας των εικόνων το οποίο περιείχε:

- Απομάκρυνσή της εικόνας του Χριστού από τη Χαλκή πύλη.

- Εξορίες αυτών που ήταν οπαδοί των εικόνων (εικονόφιλοι)

Αυτή ήταν η πρώτη φάση της εικονομαχίας, η οποία τερματίστηκε στο τέλος της βασιλείας του με την Ζ' Οικουμενική Σύνοδο από την αυτοκράτειρα Ειρήνη την Αθηναία, με την οποία στις εικόνες απονεμόταν μόνο τιμητική προσκύνηση.

* * *

ΝΙΚΗΦΟΡΟΣ Β΄ ΦΩΚΑΣ

Από τους σημαντικότερους αυτοκράτορες του Βυζαντίου, που ανήκε στη Μακεδονική Δυναστεία. Διακρίθηκε, κυρίως, για τις στρατιωτικές και λιγότερο για τις πολιτικές του ικανότητες. Έγινε ο φόβος και ο τρόμος των Αράβων και είναι απορίας άξιον γιατί δεν ονομάστηκε Αραβοκτόνος, κατά το Βουλγαροκτόνος. Δολοφονήθηκε από τον ανιψιό του Ιωάννη Κουρκούα (γνωστότερο με το παρανόμι Τσιμισκή), που συνωμότησε με τη θεία και ερωμένη του Θεοφανώ.

Γεννήθηκε περί το 912 στην Καπαδοκία και ήταν γόνος της οικογένειας των Φωκάδων, πολλά μέλη της οποίας κατέλαβαν υψηλά αξιώματα στην αυτοκρατορία. Εντάχθηκε από νεαρή ηλικία στο στρατό και το 945 ο αυτοκράτορας Κωνσταντίνος Ζ' ο Πορφυρογέννητος του ανέθεσε τη διοίκηση του Ανατολικού Θέματος, που βρισκόταν υπό την απειλή των Αράβων. Αρχικά είχε αποτυχίες, αλλά στη συνέχεια τους κατατρόπωσε σε σειρά

μαχών, για να κερδίσει τον χαρακτηρισμό «Ο Ωχρός Θάνατος των Σαρακηνών». Η μεγαλύτερη στρατιωτική επιτυχία, που εκτόξευσε τη φήμη του και τον έκανε λαϊκό ήρωα, ήταν η ανακατάληψη της Κρήτης από τους Άραβες, έπειτα από εννιάμηνη σκληρή πολιορκία το 961.

Στις 15 Μαρτίου 963 πεθαίνει ξαφνικά ο αυτοκράτορας Ρωμανός Β' και ο στρατός με τον πατριάρχη Πολύευκτο, και τη σύμφωνη γνώμη της Θεοφανούς, ανακηρύσσει αυτοκράτορα τον δημοφιλή

Νικηφόρο στις 2 Ιουλίου 963.

Μετά την ανάρρησή του στο θρόνο, ο Νικηφόρος επανέλαβε τις επιχειρήσεις του κατά των Αράβων, οι οποίοι του είχαν γίνει έμμονη ιδέα.

Στο εσωτερικό μέτωπο, οι συνεχείς εκστρατείες του

αποστράγγισαν τα δημόσια ταμεία. Ο Νικηφόρος αύξησε τους φόρους, υποτίμησε το νόμισμα και περιέκοψε τις χορηγίες στους συγκλητικούς, την εκκλησία και τις μονές.

Γρήγορα έγινε αντιδημοφιλής σε όλες τις κοινωνικές τάξεις.

Τις πρώτες πρωινές ώρες τις 11ης Δεκεμβρίου 969 έξι άνδρες ντυμένοι γυναίκες εισχώρησαν στο παλάτι και κατευθύνθηκαν στον αυτοκρατορικό κοιτώνα. Με έκπληξη αντίκρισαν το κρεβάτι άδειο και τον Νικηφόρο να κοιμάται στο πάτωμα πάνω σε μία προβιά, όπως το συνήθιζε. Ξύπνησε από τον θόρυβο, αλλά ακαριαία χτυπήθηκε στο πρόσωπο από το ξίφος ενός συνωμότη. Πλημμυρισμένος από τα αίματα προσπάθησε να ζητήσει εξηγήσεις από τον Τσιμισκή. Αυτός άρχισε να τον κατηγορεί και να του τραβάει με μένος τα γένια. Ένας άλλος από τους συνωμότες κατάφερε εναντίον του το ξίφος και του έκοψε το κεφάλι. Το σώμα του πετάχτηκε από το παράθυρο και το κεφάλι του κρατήθηκε ως τρόπαιο.

Την επόμενη μέρα (12 Δεκεμβρίου) ο Νικηφόρος Φωκάς τάφηκε με τιμές Αγίου στην Εκκλησία των Αγίων Αποστόλων, την ίδια ώρα που η Κωνσταντινούπολη πανηγύριζε για τον νέο της αυτοκράτορα Ιωάννη Α' Τσιμισκή.

Κελεσίδης Βασίλης (Ε΄ Τάξη)

ΔΙΓΕΝΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

Ο **Βασίλειος Διγενής Ακρίτας** είναι ο γνωστότερος από τους ήρωες των ακριτικών τραγουδιών και πρωταγωνιστής ενός έμμετρου αφηγηματικού έργου του 11ου-12ου αι., το οποίο είναι γνωστό ως

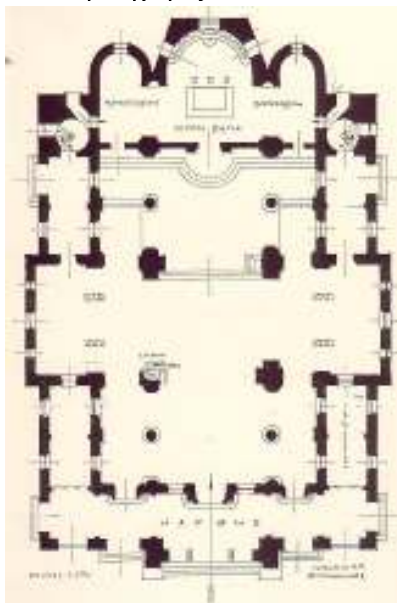
Διγενής Ακρίτης ή *Έπος του Διγενή Ακρίτη*. Σύμφωνα με τον μύθο ήταν ένας από τους Ακρίτες, τους φρουρούς των Βυζαντινών συνόρων και απέκτησε το προσωνύμιο Διγενής εξαιτίας της εθνικής καταγωγής του: η μητέρα του ήταν κόρη βυζαντινού στρατηγού και ο πατέρας του εμίρης από την Συρία. Σε μία από τις διασκευές του έπους αναφέρεται ότι ήταν

σύγχρονος του Αυτοκράτορα Βασίλειου, αλλά δεν είναι δυνατό να διαπιστωθεί με βεβαιότητα εάν πρόκειται για τον Βασίλειο Α΄ ή τον Βασίλειο Β΄, γνωστό ως Βασίλειο Βουλγαροκτόνο. Πρόσωπα και τόποι που αναφέρονται στο έπος μπορούν να ταυτιστούν με ιστορικά στοιχεία του 9ου και του 10ου αι., όπως οι πρόγονοι του εμίρη, πατέρα του Διγενή, που ενδέχεται να ταυτίζονται με προσωπικότητες του παυλικιανισμού, αλλά αυτά τα ιστορικά στοιχεία μέσα στο έπος δεν συνδέονται μεταξύ τους με αλληλουχία που να συμβαδίζει με τα ιστορικά γεγονότα, και επιπλέον το ιστορικό υπόβαθρο του 9ου – 10ου αι. έχει εμπλουτιστεί με στοιχεία των επόμενων αιώνων (11ου και 12ου), επομένως δεν είναι εύκολο να εξαχθούν συγκεκριμένες πληροφορίες για το ιστορικό περιβάλλον στο οποίο τοποθετείται η ζωή και η δράση του Διγενή.

Φαντίδης Γιώργος (Ε΄ Τάξη)

Ο ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟΣ ΝΑΟΣ

Ο Ναός χωρίζεται σε τρία μέρη: **στον Πρόναο, τον κυρίως Ναό και το Ιερό Βήμα**. Το Ιερό χωρίζεται από τον κυρίως Ναό με το **τέμπλο**.

Η διάταξη των εικόνων στο τέμπλο είναι πάντα η εξής: Στο δεξί μέρος της Ωραίας Πύλης βρίσκεται η εικόνα του Χριστού. Στο αριστερό μέρος της Ωραίας Πύλης βρίσκεται η εικόνα της Παναγίας. Δίπλα και αριστερά από την Παναγία

υπάρχει η εικόνα του Αγίου ή της Αγίας που είναι αφιερωμένος ο συγκεκριμένος Ναός. Δίπλα και δεξιά από τον Χριστό, βρίσκεται η εικόνα του Ιωάννη του Προδρόμου. Στις πλαϊνές πόρτες του τέμπλου υπάρχουν οι μορφές των αρχαγγέλων Μιχαήλ και Γαβριήλ.

Πάνω από την Ωραία Πύλη υπάρχει η παράσταση του Μυστικού Δείπνου μαζί με τις εικόνες του **Δωδεκαόρτου**. (Οι δώδεκα σπουδαιότερες εορτές : Ο Ευαγγελισμός της Θεοτόκου, η Γέννηση του Χριστού, η Περιτομή του Χριστού, η Υπαπαντή του Κυρίου, τα άγια

Θεοφάνεια, η Σοφία του Θεού, η Μεταμόρφωση του Χριστού, η ανάσταση του Λαζάρου και η είσοδος του Χριστού στα Ιεροσόλυμα, τα Πάθη και ο Σταυρός του Χριστού, η Ανάσταση του Χριστού, η Ανάληψη, η Πεντηκοστή).

Ο **τρούλος** συμβολίζει τον ουρανό. Τα **κανδήλια** και οι πολυέλαιοι συμβολίζουν τα άστρα του ουρανού θόλου.

Το **άγιο Βήμα** συμβολίζει τον Παράδεισο, την Άνω Ιερουσαλήμ (Αποκ. 21,2), μέσα στον οποίο τελείται ακατάπαυστα η ουράνια Θεία Λειτουργία, με λειτουργούς τους αγγέλους.

Η **αγία Τράπεζα** συμβολίζει το Θρόνο του Εσφαγμένου Αρνίου (Αποκ. 22,3). Τα **καλύμματα** της αγίας Τραπέζης συμβολίζουν τα ιερά σάβανα και τη σινδόνη, με την οποία τυλίχθηκε το άχραντο Σώμα του Χριστού κατά την θεία ταφή Του.

Οι **Ιερείς** συμβολίζουν τους αγίους αγγέλους, τα λειτουργικά πνεύματα του Θεού (Εβρ. 1,14). Τα ιερά τους **άμφια** έχουν και αυτά το συμβολισμό τους. Η λαμπρότητα και η καθαρότητά τους συμβολίζουν την ιερατική χάρη, που είναι ενδεδυμένοι.

Ο **άμβωνας** συμβολίζει τον τάφο του Χριστού και ο διάκονος τον άγγελο της Αναστάσεως (Μάρκ.16:6). Φέρει παραστάσεις των ιερών Ευαγγελιστών και υπάρχει ανάγλυφο περιστέρι, πάνω στο οποίο τοποθετείται το ιερό Ευαγγέλιο και συμβολίζει το Άγιο Πνεύμα. Στο μπροστινό μέρος του σολέα (ενός είδους **υπερυψωμένου διαδρόμου** πάνω στον οποίο

γίνεται **η μετάληψη των πιστών**) βρίσκονται τα μεγάλα **μανουάλια**, τα οποία μαζί με τα κανδύλια του τέμπλου, εκτός από το φως που εκπέμπουν, συμβολίζουν το νοητό φως του Χριστού, το οποίο «φαίνει πάσι». Το ίδιο και οι **πολυέλαιοι**, οι οποίοι κρέμονται από την οροφή και συμβολίζουν το φως του Χριστού και τον φωτισμό του Αγίου Πνεύματος, που κατέρχεται από τον ουρανό.

Ο Ναός είναι το δεύτερο σπίτι του πιστού. Βρέφος όντας εκεί οδηγείται για τον σαραντισμό. Στο Ναό λαμβάνει το άγιο Βάπτισμα και αναγεννάται σε νέα εν Χριστώ ύπαρξη. Εκεί στεφανώνεται και μοιράζεται τη

Δημητριάδου Όλγα (Ε΄ Τάξη)

ΕΘΝΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Με το όνομα **Εθνική Βιβλιοθήκη** φέρεται συνήθως η σημαντικότερη ή μεγαλύτερη Βιβλιοθήκη κάθε χώρας. Χρηματοδοτείται από το κράτος και παίζει συντονιστικό ρόλο μεταξύ των υπόλοιπων βιβλιοθηκών.

Η Εθνική Βιβλιοθήκη λειτουργεί, συνήθως, ως βιβλιοθήκη παρακαταθήκης με σκοπό να συγκεντρώσει όλες τις εκδόσεις και τον πνευματικό πλούτο που εκδίδεται σε κάθε χώρα καθώς και τις εκδόσεις που αφορούν στη χώρα. Είναι επίσης υπεύθυνη για τον βιβλιογραφικό έλεγχο και εκδίδει τους αριθμούς ISBN (International Standard Book Number) για τα βιβλία που εκδίδονται στη χώρα. Χρήστες των Εθνικών Βιβλιοθηκών μπορούν να είναι όλοι ανεξαιρέτως οι πολίτες του κράτους (και όχι μόνο).

Είναι πιθανόν σε μια χώρα να υπάρχουν περισσότερες από μια Εθνικές Βιβλιοθήκες, όπως για παράδειγμα στη Μεγάλη Βρετανία όπου υπάρχουν οι η British Library, η National Library of Scotland, η National Library of Wales κ.λπ. Επίσης μπορεί μια Εθνική Βιβλιοθήκη να

Χαράλαμπος Φαντίδης (Ε΄ Τάξη)

ΜΕΓΑΛΑ ΕΡΓΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ Ο ΠΥΡΓΟΣ ΤΗΣ ΠΙΖΑΣ

Ένα απ' τα μεγαλύτερα θαύματα του κόσμου και απ' τα πιο μεγαλόπρεπα μνημεία είναι ο Πύργος της Πίζας.

Ο Πύργος αυτός έχει ύψος 58,36 μέτρα από τα θεμέλια και 55 μέτρα από την βάση. Το συνολικό του βάρος είναι 14.453 τόνοι. Στις 7 Ιανουαρίου έκλεισε τις πύλες του λόγω κινδύνου να καταρρεύσει. Επί 800 χρόνια, το καμπαναριό του καθεδρικού ναού της Πίζας, που στεκόταν σε μια εύθραυστη ισορροπία «φλερτάροντας» με

χαρά του γάμου του με όλη την τοπική Εκκλησία. Εκεί απολαμβάνει τις χαρές των μεγάλων γιορτινών ημερών. Στο Ναό χαίρεται τη βάπτισμα των παιδιών του. Εκεί μετέχει των ιερών μυστηρίων και λαμβάνει τη λυτρωτική χάρη του Θεού. Μέσα σ' αυτόν σπεύδει να προσευχηθεί για τις δυσκολίες της ζωής και να αντλήσει δύναμη για την πορεία της ζωής του. Εκεί οδηγείται με το πέρας της επί γης ζωής του, για την εξόδιο ακολουθία του. Στο Ναό θα αναπέμονται για πάντα επιμνημόσυνες δεήσεις γι' αυτόν και για όλους τους κεκοιμημένους πιστούς.

έχει ταυτόχρονα και μια άλλη ιδιότητα και να εξυπηρετεί και κάποιους άλλους σκοπούς, όπως η Library of Congress των ΗΠΑ και η National and University Library της Κροατίας.

τους νόμους της βαρύτητας, είχε δημιουργήσει μεγάλο θαυμασμό αλλά και πολλές απορίες.

Μήπως σχεδιάστηκε για να γέρνει; Κατά τη διάρκεια του Β΄ Παγκοσμίου πολέμου δεν έπαθε τίποτα! Αρχικά λένε πως το σχέδιο ξεκίνησε από τον αρχιτέκτονα Bonanno Pisano. Νεότερες έρευνες λένε πως δημιουργός του είναι ο Diotisalvi. Ο Πύργος άρχισε να χτίζεται το 1063. Δεν βρίσκεται στο κέντρο της πόλης, κοντά στον ποταμό Άρνο, αλλά στα βορειοδυτικά τείχη της

πόλης. Επίσης βρίσκεται στο πίσω μέρος του καθεδρικού ναού, διαγώνια προς την ανατολική πλευρά. Το πιθανότερο είναι ότι το

χρησιμοποιούσαν σαν ένα είδος φάρου αλλά και ως παρατηρητήριο.

Ο οκταώροφος Πύργος άρχισε να γέρνει όταν οι εργάτες σήκωσαν τον τρίτο όροφο, περίπου 5 χρόνια μετά την έναρξη των εργασιών. Η αιτία είναι η σύσταση του εδάφους που δεν αντέχει τέτοια βαριά οικοδομήματα.

Το 1350 τοποθέτησαν το καμπαναριό. Οι εργασίες όμως διακόπηκαν πολλές φορές. Οι

Θεοδοσίου Κυριάκος, Τσαγιαννίδης Σαμουήλ (ΣΤ' Τάξη)

Η NASA

Η **NASA** (αγγλικά: *National Aeronautics and Space Administration*, ελληνικά: *Εθνική Υπηρεσία*

Αεροναυτικής

και

Διαστήματος)

είναι κρατικός αμερικάνικος οργανισμός που ασχολείται με την εξερεύνηση του

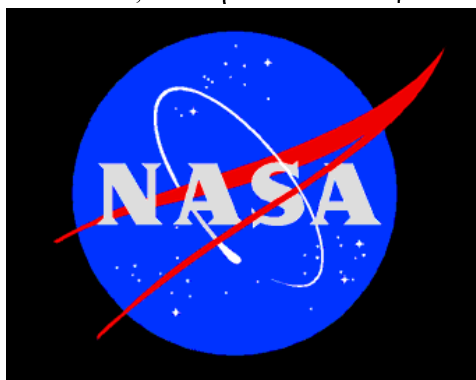
διαστήματος, την αεροναυτική και τη μελέτη του περιβάλλοντος της Γης. Ιδρύθηκε στις 29 Ιουλίου του 1958 με την Πράξη Εθνικής Αεροναυτικής και Διαστήματος. Η έδρα της NASA βρίσκεται στην Ουάσιγκτον, ενώ όλες οι εκτοξεύσεις των επανδρωμένων και μη επανδρωμένων διαστημοπλοίων της πραγματοποιούνται στο διαστημικό κέντρο Κένεντι.

Μετά την εκτόξευση από το Σοβιετικό διαστημικό πρόγραμμα του πρώτου τεχνητού δορυφόρου Σπούτνικ 1 στις 4 Οκτωβρίου 1957, η προσοχή των ΗΠΑ στράφηκε στα πρώτα δικά τους διαστημικά βήματα. Το αμερικανικό Κογκρέσο, ανήσυχο από τη διαφαινόμενη απειλή στην ασφάλεια και την τεχνολογική υπεροχή των ΗΠΑ, συνέστησε άμεση και αποφασιστική δράση. Ο πρόεδρος Ντουάιτ

λόγοι δεν ήταν μόνο η κλήση του Πύργου, αλλά και οι πόλεμοι της Πίζας με τη Γένοβα και τη Φλωρεντία.

Προβληματίσε πολλούς η κλίση του Πύργου και έτσι έψαχναν λύσεις για να γίνει κάθετος. Το 1992 τοποθέτησαν στο εσωτερικό του ηλεκτρονικά όργανα, που παρακολουθούσαν τις κινήσεις του με κάθε λεπτομέρεια. Στην συνέχεια, εντόπισαν πως ο Πύργος όχι απλά έγερνε αλλά και περιστρεφόταν. Γι' αυτό και τοποθέτησαν στη βόρεια πλευρά αντίβαρο 600 τόνων. Το πρόβλημα αυτό λύθηκε. Το 1995 ο Πύργος υποχώρησε και χρειάστηκε πάρα πολλές εργασίες ώστε να «σωθεί».

Το συνολικό κόστος ήταν 27.000.000 ευρώ. Δικαίως ξοδεύτηκαν τόσα χρήματα γιατί ο Πύργος είναι πάλι ανοιχτός και όλοι μπορούν να ξανανεβούν τα 293 σκαλιά. Ήταν, είναι και θα είναι ένα από τα μεγαλύτερα θαύματα του κόσμου.

Αϊζενχάουερ και οι σύμβουλοί του συνέστησαν πιο σαφή μέτρα. Αρκετοί μήνες συζητήσεων οδήγησαν σε συμφωνία ότι χρειαζόταν μια νέα ομοσπονδιακή υπηρεσία για την διαχείριση όλης της μη στρατιωτικής δραστηριότητας στο διάστημα.

Ο Explorer I (επίσημη ονομασία Satellite 1958 Alpha, μερικές φορές γνωστός και ως Explorer 1) εκτοξεύθηκε στις 10.48 μ.μ., στις 31 Ιανουαρίου 1958 και αποτέλεσε τον πρώτο τεχνητό δορυφόρο των ΗΠΑ. Στις 29 Ιουλίου 1958, ο πρόεδρος Αϊζενχάουερ υπέγραψε την Πράξη Εθνικής Αεροναυτικής και Διαστήματος, ιδρύοντας τη **NASA**.

Σημαντικός παράγοντας στην είσοδο της NASA στην κούρσα του διαστήματος ήταν η τεχνολογία από το γερμανικό πυραυλικό πρόγραμμα, καθοδηγούμενο από τον Βέρνερ φον Μπράουν, ο οποίος έγινε Αμερικανός πολίτης μετά τον Β' Παγκόσμιο Πόλεμο. Σήμερα θεωρείται ως ο πατέρας του διαστημικού προγράμματος των ΗΠΑ.

Τα πρώτα προγράμματα της NASA περιλάμβαναν έρευνα πάνω στις επανδρωμένες διαστημικές πτήσεις και έλαβαν χώρα κάτω από την πίεση του ανταγωνισμού που υπήρχε μεταξύ ΗΠΑ και ΕΣΣΔ κατά την περίοδο του Ψυχρού Πολέμου. Το πρόγραμμα Μέρκιουρι (αγγλ. Mercury), το οποίο ξεκίνησε το 1958, έβαλε τη NASA στο μονοπάτι της εξερεύνησης του διαστήματος από τον άνθρωπο, με αποστολές

σχεδιασμένες απλώς για να ανακαλύψουν την δυνατότητα επιβίωσης του ανθρώπου στο διάστημα.

Στις 5 Μαΐου 1961 ο αστροναύτης Άλαν Σέπαρντ έγινε ο πρώτος Αμερικανός στο διάστημα, όταν πιλοτάρισε το Freedom 7 (Ελευθερία 7) σε μια 15λεπτη υποτροχιακή πτήση. Ο Τζον Γκλεν ήταν ο πρώτος Αμερικανός που έκανε το γύρο της Γης σε μια πτήση 5,25 ωρών, στις 20 Φεβρουαρίου 1962, με το Friendship 7 (Φιλία 7).

Μετά την απόδειξη από το πρόγραμμα Μέρκιουρι ότι οι επανδρωμένες διαστημικές πτήσεις είναι εφικτές, ξεκίνησε το πρόγραμμα Τζέμινι (αγγλ. Gemini) για την εκτέλεση πειραμάτων και την επίλυση προβλημάτων σχετικών με μια αποστολή στη Σελήνη. Η πρώτη επανδρωμένη πτήση Τζέμινι, η Τζέμινι ΙΙΙ έγινε από τους Βέρτζιλ Γκρίσομ και Τζον Γιανγκ στις 23 Μαρτίου 1965. Ακολούθησαν εννιά ακόμα αποστολές, αποδεικνύοντας ότι είναι δυνατές επανδρωμένες διαστημικές πτήσεις μεγάλης διάρκειας, επιβεβαιώνοντας ότι ήταν δυνατή η συνάντηση και πρόσδεση με άλλο σκάφος στο διάστημα και συγκεντρώνοντας ιατρικά δεδομένα για την επίδραση της έλλειψης βαρύτητας στον ανθρώπινο οργανισμό.

Το Διαστημικό Λεωφορείο έγινε ο βασικός στόχος της NASA στα τέλη της δεκαετίας του '70 και στη δεκαετία του '80. Σχεδιασμένο ως ένα συχνά εκτοξεύσιμο και, ως επί το πλείστον, επαναχρησιμοποιούμενο όχημα, το 1985 κατασκευάστηκαν τέσσερα διαστημικά λεωφορεία. Το πρώτο, το Κολούμπια εκτοξεύθηκε στις 12 Απριλίου 1981.

Το λεωφορείο δεν έφερε μόνο καλά νέα στη NASA. Οι πτήσεις αποδείχθηκαν πολύ ακριβότερες από τις προβλέψεις και παρότι η καταστροφή του Τσάλλεντζερ επισήμανε τους κινδύνους των διαστημικών πτήσεων, το κοινό

έχασε και πάλι το ενδιαφέρον του, καθώς οι πτήσεις φάνηκε να γίνονται κοινότυπες. Ξεκίνησε δουλειά πάνω στον Διαστημικό Σταθμό Φρίντομ (αγγλ. Space Station Freedom), ως τον βασικό στόχο για το επανδρωμένο διαστημικό πρόγραμμα, όμως μέσα στη NASA υπήρχε διαφωνία ότι αυτά τα προγράμματα ήταν σε βάρος πιο εμπνευσμένων, μη επανδρωμένων αποστολών, όπως οι διαστημοσυσκευές Βόγιατजर.

Η τραγωδία του Κολούμπια το 2003, η οποία είχε ως αποτέλεσμα το θάνατο του πληρώματος, προκάλεσε μια αναστολή 29 μηνών στις πτήσεις του διαστημικού λεωφορείου και ήταν το έναυσμα για σοβαρή επανεξέταση των προτεραιοτήτων της NASA.

Οι συνεχιζόμενες έρευνες της NASA περιλαμβάνουν αναλυτικές μελέτες του Άρη και του Κρόνου και αναλύσεις της Γης και του Ήλιου. Άλλες διαστημοσυσκευές της NASA βρίσκονται καθ' οδόν προς τον Ερμή και τον Πλούτωνα. Με αποστολές στο Δία να βρίσκονται στο στάδιο του σχεδιασμού, τα δρομολόγια της NASA καλύπτουν πάνω από το μισό ηλιακό σύστημα.

Φαντίδης Χαράλαμπος (Ε' Τάξη)

ΠΑΓΚΟΣΜΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΓΙΑ ΤΗ ΦΥΣΗ

Το **Παγκόσμιο Ταμείο για τη Φύση** (*World Wide Fund for Nature* ή *World Wildlife Fund*), ή **WWF** όπως είναι γνωστό, είναι διεθνής μη κυβερνητικός οργανισμός για την διατήρηση, έρευνα

και αποκατάσταση του περιβάλλοντος. Είναι ο μεγαλύτερος οργανισμός προστασίας και αποκατάστασης του περιβάλλοντος, με περισσότερα από 5 εκατομμύρια μέλη παγκοσμίως, με παρουσία σε περισσότερες από 90 χώρες και υποστηρίζοντας 100 προγράμματα διατήρησης και αποκατάστασης του περιβάλλοντος σε ολόκληρο τον κόσμο. Περίπου το 9% της χρηματοδότησής του να προέρχεται από εθελοντικές δωρεές από ιδιώτες και επιχειρήσεις.

Αποστολή του οργανισμού είναι «να σταματήσει και να αντιστρέψει την καταστροφή του περιβάλλοντός μας». Σήμερα, μεγάλο μέρος από την προσπάθειά του επικεντρώνεται στην διατήρηση των τριών βιωμάτων που περιλαμβάνουν το μεγαλύτερο μέρος της

Ποτουρίδης Ιωακείμ (Ε' Τάξη)

ΑΠΕΙΛΟΥΜΕΝΑ ΕΙΔΗ

Απειλούμενο ονομάζεται κάθε είδος ζωντανού οργανισμού το οποίο απειλείται με εξαφάνιση στο άμεσο μέλλον. Η διεθνής οργάνωση που δραστηριοποιείται για την προστασία των απειλούμενων ειδών είναι η Παγκόσμια Ένωση Προστασίας της Φύσης (IUCN), που ιδρύθηκε το 1948 στο Γκλαντ της Ελβετίας. Η IUNC χωρίζει τα απειλούμενα είδη σε τρεις κατηγορίες. Στα είδη που βρίσκονται σε κρίσιμη απειλή (critically endangered), στα είδη που είναι απλώς απειλούμενα (endangered) και τα είδη που είναι εκτεθειμένα (vulnerable).

Κόκκινο Ελάφι (*Cervus elaphus*)

Κάποτε ζούσε σε ολόκληρη σχεδόν την ηπειρωτική Ελλάδα. Μέσα σε λίγες δεκαετίες οι πληθυσμοί του συρρικνώθηκαν σε τέτοιο βαθμό, ώστε το είδος βρέθηκε στην κατηγορία των

«Κινδυνεύοντων» ζώων της χώρας (Το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Σπονδυλόζων της Ελλάδας, 1992).

* * *

Τσακάλι (*Canis aureus*)

Το τσακάλι μέσα σε λίγα σχετικά χρόνια έφτασε από κοινό είδος να απειλείται με εξαφάνιση στην Ελλάδα. Ήδη η περιοχή εξάπλωσής του έχει συρρικνωθεί σημαντικά σε σχέση με τις αρχές της δεκαετίας του '90.

* * *

Δελφίνι

Το δελφίνι είναι αναμφίβολα το αγαπημένο θηλαστικό των ελληνικών θαλασσών. Στη χώρα μας απαντώνται εννέα είδη από ένα σύνολο τριάντα δύο ειδών που παρατηρούνται

παγκόσμιας βιοποικιλότητας, τα δάση, τα οικοσυστήματα γλυκού νερού, τους ωκεανούς και τις ακτές. Παράλληλα ασχολείται με την προστασία των απειλούμενων ειδών, τη μόλυνση του περιβάλλοντος και την κλιματική αλλαγή.

παγκοσμίως.

* * *

Θαλάσσια χελώνα (*Caretta caretta*)

Οι θαλάσσιες χελώνες ξεκινούν την ζωή τους ως έμβρυα σε αυγά που εναποθέτουν οι θηλυκές χελώνες σε αμμόδεις παραλίες. Η θερμοκρασία, καθορίζει το φύλο των νεοσσών στην κάθε φωλιά.

* * *

Μαυρόγυπας (*Aegypius monachus*)

Ο Μαυρόγυπας είναι σπάνιο και τοπικό επιδημητικό είδος που έχει χαρακτηριστεί προστατευόμενο καθώς πλέον κινδυνεύει με εξαφάνιση στην Ελλάδα σύμφωνα με το Κόκκινο Βιβλίο των Απειλούμενων Ειδών της χώρας.

* * *

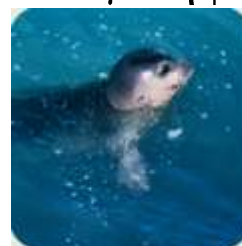
Αγριόγιδο (*Rupicapra rupicapra balcanica*)

Σήμερα στην Ελλάδα υπάρχουν δεκαπέντε μικροί πληθυσμοί, διάσπαρτοι στη Β. και Ν. Πίνδο, στον Όλυμπο, στη Ρούμελη, στη Ροδόπη και σε ορισμένα ακόμα βουνά των συνόρων.

* * *

Μεσογειακή φώκια (*Monachus monachus*)

Η μεσογειακή φώκια είναι ένα από τα περισσότερο απειλούμενα με εξαφάνιση θηλαστικά στον κόσμο. Ο μισός εναπομείναντας πληθυσμός της ζει στην Ελλάδα.

* * *

Καφέ αρκούδα (*Ursus arctos*)

Η αρκούδα εμφανίστηκε πριν από 35 εκα τ. χρόνια και κατάφερε να προσαρμοστεί από τις

παγωμένες τούνδρες της Αλάσκας και τις στέπες της Ασίας έως τα ζεστά μεσογειακά δάση της νότιας Ευρώπης.

**Δημητριάδου Όλγα, Ποτυρίδης Ιωακείμ
Φαντίδης Στάθης
(Ε' Τάξη)**

* * *

Γυπαετός (Gypaetus Barbatus)

Είναι ένα από τα σπανιότερα αρπακτικά που υπάρχουν και το μόνο μέλος του ταξινομικού γένους *Gypaetus*.

Συναντάται σε πολύ περιορισμένους πληθυσμούς στην Ευρώπη, Ασία, Αφρική. Όπως δηλώνουν τα διάφορα ονόματα που του έχουν δοθεί κατά καιρούς, είναι ένα πτωματοφάγο πτηνό και έχει την συνήθεια να ρίχνει τα κόκαλα των νεκρών ζώων με τα οποία τρέφεται από ψηλά ώστε να τα σπάσει και να μπορέσει να φάει το μεδούλι που υπάρχει μέσα τους.

Τα ενήλικα έχουν πορτοκαλί σώμα και κεφάλι. Το πορτοκαλί χρώμα της κοιλιάς

οφείλεται στο «μακιγιάρισμα» των φτερών του με σκουριά, που προσλαμβάνει, καθώς τρίβεται στα ασβεστολιθικά πετρώματα, ενώ το φυσικό χρώμα του είναι υπόλευκο. Κάτω από το ράμφος του υπάρχει απόληξη από τρίχες, πράγμα που του δίνει το χαρακτηριστικό του όνομα «Γυπαετός ο γενειοφόρος». Το μήκος του είναι 95-105 εκ. και το άνοιγμα φτερών μπορεί να φτάσει από 250 έως 280 εκ. Ο γυπαετός ζυγίζει περίπου 5 με 7 κιλά. Ζει μέχρι την ηλικία των 40 ετών σε συνθήκες αιχμαλωσίας.

Οι γυπαετοί ζουν στην νότια Ευρώπη, στην Αφρική, στην Μέση-Ανατολή, στην Ινδία και στο Θιβέτ, κατοικώντας αποκλειστικά σε ορεινές περιοχές (σε υψόμετρα μεταξύ 500 και 4.000 μέτρων). Στην Ελλάδα συναντάται πια μόνο στην ορεινή Κρήτη, όπου υπάρχουν 5 αναπαραγωγικά ζευγάρια και μερικά ακόμη μοναχικά άτομα. Αναπαράγονται από τα μέσα του Δεκεμβρίου έως μέσα Φεβρουαρίου, γεννώντας 1 με 2 αυγά, τα οποία εκκολάπτονται σε διάστημα μεταξύ 53 και 58 ημερών. Μετά την εκκόλαψη οι νεοσσοί περνούν ένα διάστημα 106 έως 130 ημερών πριν μπορέσουν να πετάξουν.

**Καρυπίδου Μαρία, Κελεσιδης Βασίλης,
Ταφάνι Έντα, Φαντίδης Χαράλαμπος (Ε'
Τάξη)**

ΓΙΑΤΙ ΤΟ ΛΕΜΕ:

«Ζαμάν φου»

Συνηθισμένη φράση προς χαρακτηρισμό προσώπου το οποίο εκφράζει συνειδητή αδιαφορία για οτιδήποτε συμβαίνει γύρω του. Προέρχεται από το γαλλικό «je m'en fous» (= στα παλιά μου τα παπούτσια, αδιαφορώ), απ' όπου και ο όρος ζαμανφουτισμός που δηλώνει έλλειψη ενδιαφέροντος για καθετί που κανονικά θα έπρεπε να ενδιαφέρει και να απασχολεί.

* * *

«Ιερογλυφικά»

Τα ιερογλυφικά είναι ιδεογράμματα, καθένα δηλαδή από αυτά απεικονίζει με σημεία την έννοια του έμφυχου ή άψυχου που θέλει να καταδείξει. Αποτελέσαν σύστημα γραφής των αρχαίων Αιγυπτίων και ονομαστήκαν έτσι από τους Έλληνες, επειδή με αυτόν τον τρόπο γραφής είχαν χαραχτεί ή σκαλιστεί από τους ιερείς των αρχαίων Αιγυπτίων τα πρώτα θρησκευτικά τους έργα (γεγλυμμένα). Η

αποκρυπτογράφησή τους έγινε από τον Σ αμπόλεον, όταν ανακαλύφθηκε το 1789 στην περιοχή του δέλτα του Νείλου η στήλη της Ροζέτα από τον Γάλλο αξιωματικό Μποσάρ, κατά την εκστρατεία

του Ναπολέοντα στην Αίγυπτο. Επειδή για πολλά χρόνια οι αρχαιολόγοι δεν κατανοούσαν αυτό το σύστημα γραφής, έμεινε να ονομάζεται μεταφορικά ως *ιερογλυφικά* τα δυσνόητα δυσανάγνωστα, μυστηριώδη, αινιγματικά γραπτά.

(Από το βιβλίο της Γιολάντας Τσορώνη – Γεωργιάδη «Γιατί το λέμε έτσι...»)

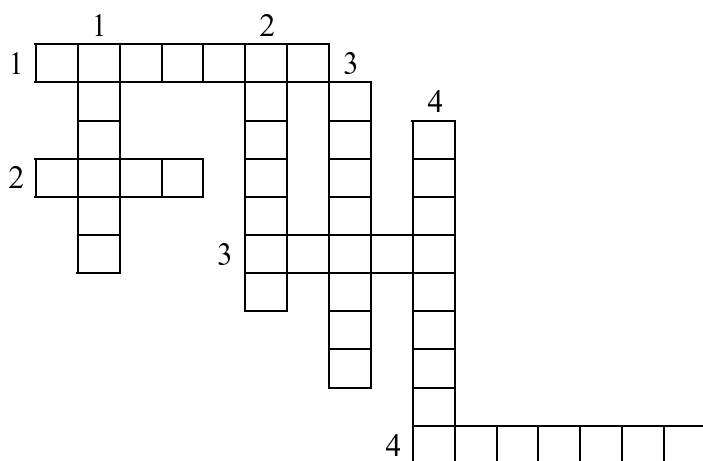
Σιδηρόπουλος Αλέκος, Τοπούζης Αβραάμ (ΣΤ' Τάξη)

ΔΙΑΣΚΕΔΑΣΤΕ ΜΑΘΑΙΝΟΝΤΑΣ
ΒΡΕΙΤΕ ΤΑ 15 ΚΡΑΤΗ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Γ	Γ	Β	Ε	Ζ	Η	Κ	Λ	Μ	Ξ	Ο	Ρ
Α	Φ	Ι	Ν	Λ	Α	Ν	Δ	Ι	Α	Ρ	Ω
Λ	Υ	Σ	Α	Δ	Ω	Ε	Ζ	Η	Ζ	Ζ	Σ
Λ	Ω	Λ	Ξ	Ν	Λ	Κ	Ι	Θ	Ε	Η	Ι
Ι	Τ	Α	Λ	Ι	Α	Κ	Ζ	Τ	Ρ	Θ	Α
Α	Ρ	Ν	Κ	Ι	Ρ	Λ	Ξ	Ο	Μ	Ζ	Ι
Π	Λ	Δ	Κ	Η	Μ	Π	Ν	Α	Π	Α	Μ
Σ	Μ	Ι	Ω	Ζ	Ε	Γ	Χ	Ε	Α	Α	Α
Α	Ν	Α	Φ	Η	Ν	Δ	Φ	Ξ	Ι	Θ	Λ
Δ	Ξ	Λ	Ο	Ζ	Ι	Ε	Α	Π	Τ	Ι	Τ
Κ	Δ	Α	Ν	Ι	Α	Ζ	Ε	Ρ	Ζ	Ω	Α
Λ	Ρ	Σ	Τ	Χ	Ε	Η	Ο	Σ	Α	Κ	Π
Μ	Ι	Ε	Φ	Χ	Ω	Κ	Υ	Τ	Ν	Ω	Τ
Ν	Ρ	Ζ	Σ	Κ	Λ	Τ	Γ	Ζ	Ζ	Η	Σ
Λ	Λ	Η	Ε	Θ	Σ	Ε	Γ	Σ	Π	Τ	Ε
Ξ	Α	Θ	Κ	Ο	Ο	Π	Α	Λ	Γ	Κ	Χ
Σ	Ν	Ι	Ξ	Τ	Ν	Ν	Ρ	Μ	Δ	Ι	Ι
Τ	Δ	Π	Ρ	Λ	Ξ	Ο	Ι	Η	Μ	Θ	Α
Υ	Ι	Χ	Ψ	Ω	Κ	Α	Α	Α	Β	Ι	Α
Φ	Α	Α	Α	Λ	Β	Α	Ν	Ι	Α	Δ	Ε

Ηλιάδου Ηλιάνα, Παπαθεοδώρου Κατερίνα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

1. Έχει πρωτεύουσα τη Ρίγα.
2. Η πρωτεύουσα της Ιταλίας.
3. Η ... βρίσκεται κάτω από την Πελοπόννησο.
4. Βρίσκεται στη Σκανδιναβική χερσόνησο.

ΚΑΘΕΤΑ

1. Χερσόνησος της Ευρασίας.
2. Η Ισπανία και η Πορτογαλία βρίσκονται στην .... χερσόνησο.
3. Ο μεγαλύτερος ωκεανός της Γης.
4. Είναι φημισμένη για τα φιορδ της..

**Κελεσίδης Στέφανος, Τσουλλγάι Μόντι
(ΣΤ΄ Τάξη)**

Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΗΣ

Σ' αυτή τη χώρα ζούμε.
 Πρωτεύουσα του Αζερμπαϊτζάν (αντίστροφα).
 Η μεγαλύτερη σε έκταση χώρα του κόσμου.
 Η Ευρώπη βρέχεται από τον Ατλαντικό...
 Έχει πρωτεύουσα τη Βαρσοβία.

Πρωτεύουσα της Ελβετίας (αντίστροφα).
Γιόκα Κριστιάν, Τσαγιαννίδης Σαμουήλ (ΣΤ΄ Τάξη)

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ

X	I	E	Σ	A	N
T	Λ	N	T	I	

Ω	Σ	A	E	K
P	I	Λ	Y	O

Κελεσίδης Στέφανος, Τσουλλχάι Μόντι (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΝΕΚΔΟΤΑ

- Γιατί οι Πόντιοι όταν τραγουδούν ξαπλώνουν πρώτα ανάσκελα και έπειτα μπρούμυτα;
  - Για να παίζουν και από τις δυο μεριές, όπως οι δίσκοι (βινιλίου)!
- * * *
- Πώς πέθανε το τελευταίο Πόντιο ψάρι;
  - Πνίγηκε!

Σελίδου Αντωνία (ΣΤ΄ Τάξη)

ΠΑΡΟΙΜΙΕΣ

«Αν έχασες το δρόμο σου ή ρώτα ή κάμε πίσω»
Αν αποτύχεις σε κάποια δουλειά, ή ζήτη τη βοήθεια κάποιου ειδικού ή παράτα την.

* * *

«Άλλος έφαγε τα σύκα κι άλλος πληρώνει (από την Αλβανία)»
Άλλος έκανε τη ζημιά ή την απάτη και άλλος τιμωρείται.

* * *

«Απ' τα χνάρια βρίσκεις το λαγό (από τη Βουλγαρία)»
Υπάρχουν στοιχεία και σημεία που μπορούν να μας οδηγήσουν στην επιτυχία.
Σμερτσίδης Στέλιος (ΣΤ΄ Τάξη)

ΑΙΝΙΓΜΑΤΑ

Στέκεσαι όπου στέκομαι
και χωρίς εμένα δεν υπάρχουν.
Τι είναι;

Μια εκκλησούλα θολωτή
ένας στύλος την κρατεί.
Τι είναι;

(αοιμφθρλκ αοι ρικσ Η)

(αυξδμτλο Η)

Ηλιάδου Ηλιάνα, Φαντίδου Χριστίνα (ΣΤ΄ Τάξη)

ΛΥΣΕΙΣ ΤΟΥ ΦΥΛΛΟΥ 121

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ 13 ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΣΤΙΣ ΟΠΟΙΕΣ ΧΩΡΙΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΖΩΑ : (ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ)
ΑΣΠΟΝΔΥΛΑ, ΕΡΠΕΤΑ, ΘΗΛΑΣΤΙΚΑ, ΕΧΙΝΟΔΕΡΜΑ, ΑΡΘΡΟΠΟΔΑ (**ΚΑΘΕΤΑ**)
ΑΜΦΙΒΙΑ, ΣΠΟΝΔΥΛΩΤΑ, ΚΝΙΔΟΖΩΑ, ΜΑΛΑΚΙΑ, ΠΤΗΝΑ, ΨΑΡΙΑ, ΣΠΟΓΓΟΙ
(**ΔΙΑΓΩΝΙΑ**) ΣΚΩΛΗΚΕΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ: ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ 1. ΟΠΛΗΦΟΡΑ 2. ΚΗΤΩΔΗ 3. ΤΡΩΚΤΙΚΑ 4. ΠΑΜΦΑΓΑ
ΚΑΘΕΤΑ 1. ΠΡΟΒΟΣΚΙΔΩΤΑ 2. ΣΑΡΚΟΦΑΓΑ 3. ΦΥΤΟΦΑΓΑ 4. ΠΡΩΤΕΥΟΝΤΑ

Η ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ ΤΟΥ ΟΙΚΟΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ: ΟΥΡΑΚΟΤΑΓΚΟΣ, ΙΠΠΟΠΟΤΑΜΟΣ,
ΚΟΥΝΟΥΠΙ, ΟΡΤΥΚΙ, ΣΑΛΑΜΑΝΤΡΑ, ΥΑΙΝΑ, ΣΑΥΡΑ, ΤΑΥΡΟΣ, Η ΤΙΓΡΗΣ, ΜΕΛΙΣΣΑ, Η
ΑΡΑΧΝΗ

ΒΡΕΙΤΕ ΤΙΣ ΛΕΞΕΙΣ: ΧΑΛΚΩΡΥΧΕΙΟ, ΗΛΕΚΤΡΟΤΕΧΝΙΤΗΣ

